

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JOZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 irt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A megrendelések gyűjtése.

Budapest, május 20.

A kereskedelmi utazók üzletkörének szabályozásáról szóló, Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi miniszter által az országgyűlés elé terjesztett törvényjavaslat jelentősége nemcsak abban áll, hogy az árukra való megrendelések gyűjtését, melyet a mi ipartörvényünk, szemben más államok törvényhozásával, a legféltelenebb módon megenged, — szűkebb és természetesebb határok közé szorítja, de jelentőséget kölcsönöz neki az a mélyebb célzat, hogy a helyi ipar és kereskedelem fellendülésének akadályait is elakarja hárítani.

A törvényjavaslat Hegedüs Sándor előrelátására is vall, mert ismeretes, hogy hazánkat bár a legkisebb mérvben a fővárosi nagy kereskedelmi házak, hanem főleg az osztrák nagy áruházak utazói árasztják el, kiknek hivatása a megrendelések gyűjtése, s melyet hazánkban még a magánfogyasztóknál is a legkiterjedtebben gyakorolhatnak. Már pedig éppen az osztrák utazók még hatványozottabb mérvben fogják magukat a magyar piacra vetni, ha ott az a törvényjavaslat, mely az utazók megrendelési gyűjtését még további szűkebb körre akarja szorítani, — törvénynyé válik. Ezen törvényjavaslat az összes osztrák pártok intenciójának megfelelő lévén, valószínűleg mielőbb törvény lesz odaát. Ha ez megtörténik, mi sem fekszik közelebb, hogy az osztrák utazó felénk veszi útját. Helyén való volt tehát, hogy Hegedüs Sándor ezt a veszélyt megelőzze.

A törvényjavaslat a kormány többször hangsúlyozott törekvésének egyik hatalmas megnyilatkozása, amennyiben ez a kormány már programbeszédében kinyilatkoztatta,

hogy a vidéki városok fejlesztését előmozdítani szintén hivatásának tartja. A vidéki kereskedelem és ipar érdekeinek előmozdítására hivatott kereskedelmi és iparkamarák minduntalan megújuló panaszainak alaptenorja mindig csak az, hogy a helyi ipar és kereskedelem a fellendülésre képtelen, mert nemcsak hogy elsovad, tönkre megy a kereskedelmi utazók inváziója folytán, mert az utazó a legjobb klientelát veszi el előle, a helyi kereskedőnek a kevésbé tehető, a rosszul fizető klientela marad. Elégge meg nem becsülhető intenció az, mely a kormányt vezeti akkor, midőn a vidéki városokat elcsenevezni nem hagyja, hanem azok fellendülésén fáradozik, mert ha az iparos és kereskedelmi osztálynak ott is megteremtetnek a jólét feltételei, az ország társadalmi tagozata nyer erőteljes alapot.

Am e szóban forgó törvényjavaslat csak egy lépés a cél és eredmény felé; vannak még a kormánynak egyéb eszközei is, melyek felhasználandók erre a célra, sőt egy némelyike a törvényjavaslatlal lehetőleg kapcsolatosan veendő alkalmazásba. Nem beszélünk arról, hogy a vasúti, közmunkaügy, közigazgatási ügy stb. terén mi minden intézkedés tehető az említett cél érdekében is, de már itt kell megemlítenünk, hogy például az ingó dolgok és értékpapírokra vonatkozó részletfizetési ügyek, valamint a vándoripar és hálalás, főleg pedig a vásárujgy helyes szabályozása stb. mind oly kérdések, melyeknek mielőbbi törvényhozási tárgyalása nemcsak általános, hanem a fentebb kifejtett érdekek megvalósítása indokából is kívánatos. A budgetbeszéde alkalmából Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter nemcsak ennek, hanem még számos közgazdasági törvénynek mielőbbi megalkotását ígérte; így

a hitelügyi törvényhozás nagy teréről több, továbbá a tisztességtelen versenyről egy javaslatot. Ha távolabb esnek is ezek a megrendelések gyűjtése kérdéséről, mégis láncszemek ezek, melyek az általunk fejtegetett célzat sikeresebb megvalósítására szintén vezethetnek.

Lehet, hogy mindezeknek a kérdéseknek szabályozása vagy kísérlete már magában olyannak fog tekintettni, mint ami rést üt a kereskedelmi szabadság nagy elvén. Ezek a tekintetek ne tartsák vissza Hegedüst, hogy tovább haladjon a vezekedett ösvényen. Osméri az ország Hegedüs Sándor liberális musát a közgazdaság terén is, mely nem doktrinárius, hanem az ország közgazdasági helyzetéből eredő szükségletnek akar megfelelni.

Egyébként is az ipartörvény 50. §-ának módosításáról szóló javaslat még nagyon is távol áll a többi államok által foganatba vett rendszabályoktól; emlékezzünk csak vissza, midőn Bismarck, mint kereskedelmiügyi miniszter a megrendelések gyűjtését a magánfogyasztónál hálalásnak minősítette s a kereskedelmi utazókat a hálalási törvény által előírt súlyos políciális felügyelet alá rendelte helyezni. Azóta Németország évről-évre szigorítja a szabályokat. Ezt teszi Németország, amely idegen utazók inváziójától nem félhet; de ezt tesszik az egyéb államok is. És mi ne tennők?

BELFÖLD.

Körber Budapesten. Mint értesülünk, Körber osztrák miniszterelnök ma este Budapestre érkezett. Körbert holnap 6 felsége a királyi palotában kihallgatáson fogadják, mire az

REGENY.

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(61)

Itt van az előszoba kulesa, hogy ne kellen eszengetned. De vigyázz a gyerekek cipőire, ha az öledbe vetted őket. Igen, igen. Ezen nincs nevetni való, ki tudja? Talán nincs éppen új cipő a lábukon.

Hanka fölment. Tidemand kinyitotta az iroda ajtót s a lépcsőig kísérte Hankát, aztán megfordult s visszament az irodába. Edes Istenem! Ez a szegény asszony most hetekig, hónapokig kinozta magát, hogy ezt a kis pénzt összekuporgassa. Ez volt minden öröme, minden gyönyörűsége és várt, egyre várt, hogy végre meglegyen a szükséges összeg. Csak sejtette volna!

De ő nem sejtett semmit, olyan ostoba volt, hogy sommit sem sejtett. Ócska, kopott ruhában jött, eladta a gyűrűjét és ő mitsem sejtett a dologból. És addig nem akart idejönni, nem akart megjelenni előtte, míg el nem hozta a pénzt. Helyen ürügy.

Tidemand az asztal elé állott, de nem dolgozott. Elgondolta, hogy előbb még itt volt Hanka, alig egy pár perccel előbb, fekete bársony ruha volt rajta, az arcát nem lehetett látni, csak a nyakából látszott egy fehér, hófehér csik. Most pedig odafönt van a lakásban. Ki tudja, talán nem is volna helytelen, ha ő is fölmenne? Már nem hallotta a gyermekek lépteinek a neszt, úgy látszik már nem szaladgálnak. Hogy talán

éppen a piros ruháska van rajtuk. Milyen szerencsés véletlen volna!

Meghatottan ment fel a lépcsőkhöz s mikor az ajtó elé ért, kopogtatott, mintha nem is a saját lakásába akarna bemenni. Mikor Hanka megpillantotta férjét, rögtön fölkielt.

Levette a fátolyát, mélyen elpirult. Tidemand csak most értette meg, hogy miért hordott fátolyát. Sokat szenvedhetett szegény asszony, a gyötrelm barázdát vont az arcára és szenvedő, bánatos haloványság ült rajta. Néhány hónap óta! Johanna és Ida az anyjuk mellett álltak s a szoknyájába kapaszkodtak; nem ismerték őt meg azonnal, egy darabig csodálkozva néztek reá s elhallgattak.

— Nem ismernek már — mondta Hanka — megkérdeztem...

— De, ismerlek — mondta Johanna és felkuszott anyja ölébe. Ida követte nénye példáját. Tidemand meghatva nézett reájuk.

— Nem szabad gyermekek — mondta. — Nem szabad a mamát bánatnotok, menjetek...

Hogy nem. Ők bántani akarják a mamát. Olyan szép gyűrű van a mamáska ujján s olyan csodálatos gombok vannak a ruháján. Egyre a gombokat tapogatták s egyre ezekről a ragyogó gombokról beszéltek. Mamáska mellűje is tettszett nekik s arról is sokat beszéltek. És ott feküdtek most mindketten édes anyjuk ölében és kis kezeit rátették a mellére.

— Tedd le őket Hanka, ha elfáradtál — mondta Tidemand.

— Oh nem, nem. Dehogy — mondta Hanka.

Oleről kezdtek beszélni. Ágotáról is szó esett. Tidemand azt mondta, hogy legközelebb föl fogja keresni, Ole nagyon megkérte, Ole nem felelte el Lynum kisasszonyt, gondoskodott róla.

Most a pesztonka lépett a szobába s el akarta vinni a gyermekeket.

Hogy ilyenkor szoktak vacsorázni?

— Igen. Vacsoráznak s aztán lefektetik őket. A gyermekek semmiképpen sem akartak ma lefeküdni. Huzódoztak s addig nem is mentek, amíg édes anyjuk el nem ment velük hálószobájukba.

Hanka körülnézett. A kis szobában minden a régi rendben volt. A két kis ágy, a terítők, a kis fehér vankosok, a képskönyvek, a játékszerek. Mikor a gyermekek már az ágyban voltak, Hanka egy kis dalt énekelt nekik. A gyermekek édes anyjuk kezét fogták s mindig ki akartak ugrani az ágyból.

Tidemand egy darabig szólanul nézte ezt a jelenetet. Egyszerre ezután hirtelen kiszökött a szobából.

Egy félóra múlva Hanka visszatért a lakószobába.

— Alusznak — mondta.

— Azt akartam kérdezni... Csodálatos, ugy-e csodálatos ez a szoba? Ha talán itt akar-nál vacsorálni... Nem tudom ugyan, hogy mit főztek odakünn a konyhán, de eszembe jutott.

Hanka úgy elpirult, mint egy kis leány s így szólt:

— Köszönöm, igen.

Vacsora után újból a szobába mentek. Hanka így szólt:

— András, nem azért jöttem, hogy ma mindent jóvá tegyünk. Ne hídd. De nem bírtam már tovább, nem bírtam nélkületek.

— Nem is gondoltam ezt — mondta Tidemand. — Csak annak örültem, hogy visszajöttél, hogy meglátogattál bennünket. A gyermekek sem akarnak elereszteni.

— Még arra sem akartalak kérni, amire az előtt kértelek. Nem, annak vége. Tudom. És már csak azért jöhettek vissza, mert ha rám nézel, el kell pirulnom s megborznádnek, ha csak köszön-tessz. Tudom. Nem tudnánk együtt maradni. De talán megengedhetné, hogy időnkint még is eljőnnék. Csak időnként... (Folyt. köv.)

osztrák miniszterelnök *Szell* Kálmán miniszterelnökkel fog értekezni.

A megrendelési törvényjavaslat ellen. Vasárnap délután három órakor számos budapesti kereskedő és iparos értekezletre gyűlt össze, melyen *Brachfeld* Sándor elnökölte alatt egyhangulag elhatározták, hogy az ipartörvénynek a megrendelések gyűjtésére vonatkozó módosítása ügyében memorandumot terjesztenek a kereskedelmi kormányhoz. Ebben a memorandumban kifejtik, hogy a magyar ipar ma még nem bírja el a megrendelések gyűjtésének eltiltását, mert egyrészt csak a gyűjtött megrendelések tették lehetővé, hogy a kereskedők állandóan foglalkoztathassák a munkásokat és kisiparosokat, másrészt pedig rábeszélés nélkül a magyar ipar nem képes az erősebb idegennel fölvenni a versenyt. Ilyenformán pedig a törvény akaratlanul is előnyt biztosít a tehetségteljes külföldi iparunk a szegényebb magyar ipar fölött. Szociális és nemzeti érdek tehát, hogy ez a reform életbe ne lépjen vagy legalább halasztást szenvedjen, míg a hazai kereskedelem és ipar az új versenyre elkészül. Az értekezlet elhatározta, hogy ezt a memorandumot külföldi útján terjeszti *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszter elé.

A szabadalvú párt szervezése. A Sopron városi szabadalvúpárt nagygyűlése, mint levelezőnk telegrafálja, ma tartotta tisztújító közgyűlését. Elnökül dr. *Kania* Józsefet, alelnökké dr. *Szilvássy* Mártont, *Friedrich* Ágostot és *Steiner* Ignácot választotta meg. Azután a végrehajtó bizottságot alakították meg. *Szell* Kálmán miniszterelnökhez és *Fabinyi* Teófiához, a város országgyűlési képviselőjéhez üdvözlő táviratokat küldtek.

A felfogalt Janku-szoboralap. Nagyszombatból telegrafálják az O. É.-nek: A *Tribunának* azt a jelentését, hogy az idevaló rendőrség a kormány megbízásából elkérte Puscariu püspöktől, mint a román közművelődési egyesület alelnökétől a Janku-szoborra gyűjtött pénzről szóló betéti könyveket s azután felfogalt, Puscariu püspök a *Tribunához* intézett levelében akként igazolja helyre, hogy a könyvecske átadására vonatkozó felhívás nem tűzött ki határozott terminust. Ő csak öt nappal a felhívás kézbesítése után rendelte el a betéti könyvecske átadását a nélkül, hogy a rendőrség arra még egyszer felszólította volna. Vis majorról tehát szó nincs.

Országos Iparegyesület.

Budapest, május 20.

Az Országos Iparegyesület ma délelőtti tartotta évi rendes közgyűlését. A nagyközönség mindenkor rokonszenvvel kísérte e derék egyesület működését, amelynek oly jelentékeny része van hazai iparunk fejlődésében és ez a rokonszenv megnyilatkozott a mai közgyűlésen is, midőn a közélet számos kitűnősége jelent meg a közönség sorában. Bizonyosságát szolgáltaták ezzel is annak, hogy számitanak az Országos Iparegyesület közreműködésében abban a hazafias mozgalomban, amely a hazai ipar érdekeinek hathatósabb védelmét és fejlesztését tűzte ki céljául. Az egyesület érdemeiben gazdag elnöke gróf *Zichy* Jenő ezuttal hosszabb beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, figyelmet kelte azzal a határozott kijelentésével, hogy a magyar ipar legfontosabb létfeltétele az önálló vátterület. De más irányban is megjelölte a lelkes főúr a magyar ipar megerősödésének akadályait. A társadalom közönyét kell megtörni, a vállalkozási szellemet ébreszteni és felszólította a főrendeket, a főpapokat és tőkepenészeket, hogy teljesítsék kötelességüket a gyáralapítás terén, mert ez a nemzeti vagyonosodás legtermészetesebb biztosítása.

A közgyűlésen gróf *Zichy* Jenő elnökült; kivül ott láttuk *Márkus* József főpolgármestert, *Halmos* János polgármestert, *Szerényi* József és *Ambrozovics* Béla miniszteri tanácsosokat, *Matlekovits* Sándort, *Ivay Falk* Zsigmondot, *Heltai* Ferencet, *Gelléri* Mór ipar-egyesületi igazgatót, *Tóth* Lőrincet, gömöri *Szentághy* Pált, *Kovács* Gyula királyi tanácsost, *Borsiczky* Soma nyugalmazott miniszteri tanácsost, *Neuschloss* Marcellt, *Thék* Endrét, *Ráth* Károlyt, *Havás* Józsefet, *Hegedűs* Károlyt, dr. *Sottész* Adolf iparegyesületi titkár és másokat.

A közgyűlést gróf *Zichy* Jenő a következő beszéddel nyitotta meg:

Tiszteit uraim! A mai közgyűlésen múlt husz esztendeje annak, hogy az Országos Iparegyesület élen az elnöki állást elöljárói szerencsén van. Ezen hosszú 20 esztendő aiat az ipar fejlesztése nagy lépésekkel haladt előre és ebben a haladásban kétszázötvenöt nagy érdeme van egyesületünknek is, mely mindig buzgórn és lelkiismeretesen teljesítette feladatát s főleg az utolsó években nagy agilitást fejtett ki az ipar gyakorlati érdekeinek előmozdítása körül, sok esetben igen tiszteletre méltó ered-

ményvel. És mégis, mintha a husz éves lázas munkássággal nem állna arányban az az állapot, mely az iparfejlesztés mai mérlegének lezárása alkalmával mutatkozik.

És, ha ennek okait kutatjuk, kétségtelenül rájövünk arra, hogy először is nálunk a társadalomtól a tevékenysége és támogatása az iparral szemben még nagyon csekély és bizony nagyon helytelenül az a mozzalom, mely most egyesületünk kebeléből kiindulva, azt tűzte céljául, hogy a társadalom közönyét megtörje és legjobbjainkat érdekebe vona az iparpártolás nagy munkájában.

A második, még nagyobb baj továbbá a vállalkozás hiánya és a hazai tőke részvétele. Nálunk sok mindenre van pénz, csak ipari alapításokra nincsen. Még a meggazdagodott iparos is földet, birtokot vásárol, tehát elfordul az ipartól, viszont azonban a nagy meggazdagodásnak és földbirtokosoknak nem jut eszébe, hogy gyárakat alapítsanak nyers-terményeik értékesítésére. És így oda jutunk, hogy az a kevés gyárunk, ami utjabban alakul, bankok kezében van, ami — egyes bankok mai rendszere mellett — nem tulságos nagy áldás az iparra. Vagy pedig folytatjuk azt a politikát, hogy külföldről hozzuk be a tőkét is, a gyárost is s így maholnap nemesek birtokaink jó része, hanem gyáraink jelentékeny része is külföldi kezekben lesz. Amit tehát a magyar ipar pártolására fogunk áldozni, annak jó része külföldi zsebekbe vándorol.

Mennyivel előnyösebb volna, ha a mi főuraink, főpapjaink, tőkepenészek és vállalkozóink teljesítene kötelességeiket a gyáralapítás terén! Ez volna a nemzeti vagyonosodás legtermészetesebb biztosítása. Ezzel a fejezettel tehát nagyon érdemes foglalkozni s e végből bátran ajánlom azt az iparegyesület gondoskodó figyelmébe.

A harmadik és legnagyobb baj azonban a gazdasági önállóság hiánya, melynek megváltoztatására oly sokszor törtünk innen landzsát. Tavalyi évi jelentésünknek e tárgyra vonatkozó passzusa így szól:

Az országos iparegyesület, mely ionnállása óta az önálló vátterület létesítésére érdekében küzd s mely ez érdekében az első országos mozgalom megindította s azóta e kérdésben számos részletes memorandummal szállott sorompóba: a vátterület-tervezésben örömmel látta az első tényleges lépést egyik legtöbb kivanságának teljesítésére nézve s ez alkalomból tradíciójában hiven uból is kijelenté, hogy a hazai iparunk részben megerősödését, részben újaterrészt és föliragztatását első sorban csak az önálló vátterülettel várja s ezért ennek létesítését mint a magyar ipar legislegfontosabb létfeltételét kívánja, sőt követeli.

Ezt kellene minden évben főnven hangoztatnunk és ennek az óhajnak az érvényesülését a társadalom minden tényezőjének oly szívós kitartással kellene küzdeni, mint az országos iparegyesületnek. Es akkor lenne iparunk minden állami és társadalmi protekció nélkül is.

Az állami támogatás különben az utolsó években sokban föllélemelkedett a régi chablonokon és sok mulasztást igyekezett pótolni, becüléses eszközökkel dolgozván a magyar ipar napi érdekeinek előmozdításán s jövőjének előkészítésén.

Az igazi és tartós sikert azonban mégis csak az önálló vátterület tudná biztosítani s ezért ezt a jelszót végrendeletként kellene hagyni mindazokra, akik a hazai iparfejlesztés terén munkálkodni hivatva vannak és lesznek.

A végrendelet pedig azért jut eszembe, mert azt hiszem, hogy husz esztendő elnöki működés után mégis jó volna az egyesületnek változtatni, helyette fiatalabb, agilisabb erőt elnökül megvenni. Ea a nyugalomban is szívesen leszek közhatóna ama célok, melyeket magának az egyesület kiűzött és hűséges fejezvertarsa leszek küzdelmeinek az élet minden változattal küzött.

A leghőbb óhajom azonban mégis az volna, hogy a nyugalom árnyában lássam és élvezzem azokat az édes gyümölcsöket, melyeket az általunk elveit és husz éven át szeretettel apolt velés — teremni fog.

Ebben a reményben üdvözlöm önöket uraim, leghívobb munkatársainkat és a mai közgyűlést megnyitottam nyílvánatom.

A zajos élénzéssel fogadták megnyitó beszéd után az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére *Tóth* Lőrincet, az Országos Iparegyesület legrégibb tagját, *Kammer* Józsefet és *Havás* Józsefet kérte föl, míg a szavazatszedő bizottság tagja: *Cserna* Lajos, *Vikár* Béla, *Berdenich* Győző és *Szentághy* Jenő lettek.

Az évi jelentést, melyet a minap már közöltünk, a közgyűlés felolvasoltak tekintette.

Ezzel kapcsolatban *Ráth* Károly ékes szavakban emelte ki ezt a széleskörű, üdvös munkásságot, mely az évi jelentésből kiviláglik, s amelynek érdeme főképpen *Matlekovits* Sándort, a végrehajtó bizottság elnökét és *Gelléri* Mór, az egyesület igazgatóját méltán megilleti. A közgyűlés nevében hálás köszönetet fejez ki az Iparegyesület egész vezetőségének.

Ezután *Sámuel* Ferenc pénztáros és ügyész terjesztette elő a zárszámadásokat, a számvizsgáló bizottság jelentését és a költségvetést. A közgyűlés mindannyit tudomásul vette s a fölmentvényt megadta.

Következett az elnök és két alelnök választása. *Szerényi* József miniszteri tanácsos felmutatja, hogy *Zichy* Jenő gróf, az eddigi elnök, megnyitó beszédében ugyan holmi végrendeletből beszélt, de az ember néha akkor is végrendelezik, a mikor nem kíván vele élni. Ebben az esetben is teljes szívéből

kívánja, hogy az elnök ne éljen a végrendeletével, hanem maradjon meg a régi helyén, a hol évek óta sok üdvös dolgot mivel s remélhetőleg még sokáig fog a hazai ipar javára működni. Ugyanezt óhajítja a két alelnökre nézve is. A közgyűlés erre nagy lelkesedéssel uból *Zichy* Jenő grófot, alelnökké pedig *Ivay Falk* Zsigmondot és *Thék* Endrét választotta meg.

Matlekovits Sándor indítványára egyhangulag választották meg az igazgatóság tagjait is. Ezek: *Bálint* Sándor, *Czettel* Gyula, *Forgó* István, *Gröber* Lajos, *Havas* Sándor, dr. *Kovács* Gyula, *Lingl* Károly, *Molnár* Mihály, *Rajner* Kálmán, *Rausch* Ferenc, *Róth* Miksa, *Szerényi* József, *Ungár* Ignác, dr. *Wagner* Jenő és *Wolfner* József. A számvizsgáló bizottság tagjai lettek: *Bobula* János, *Fekete* Ignác, *Hirschler* Mór, *Heryeshalmi* Lajos és *Wolfner* Nándor.

Szápen folyt le a közgyűlés ünnepi része: a díszermek és jutalmak kiosztása.

Az egyesület aranyérmét tudvalevőleg *Glück* Frigyes, az ismert budapesti szállodás és vendéglős kapta meg. A kitüntetés megokolását *Gelléri* Mór igazgató olvasta föl, kiemelve, hogy *Glück* Frigyes, a Pannónia-szálloda tulajdonosa, mely sok év óta fűrad a szállodás- és vendéglősipar fejlesztésén, mely kiváló érdemei vannak a pincérszkola föllállításában, mennyi jótékonyágot gyakorolt, s egyénileg mely derék, tiszteletreméltó ember. Miután gróf *Zichy* Jenő is néhány meleg szóval üdvözölte, *Glück* Frigyes, átveve az aranyérmét, megköszönte a nagy kitüntetést, amely nem is annyira neki, mint a szállodás és vendéglősiparnak szól. (Éljenzés.)

Ezután kiosztották a többi érmeiket, melyeknek nyertesivel az elnök külön-külön kezet szorított.

Ézüst-érmeiket kaptak: *Bittnér* János hentes (Budapest), herceg *Eszterházy*-féle agyagárugyár (Csáva), *Heinrich* József ásványzappangyáros (Kolozsvár), *Leszik* Károly könyvkötő (Budapest), *Lhotka* István bogárnemester (Székesfehérvár), *Némethy* Árpád asztalosmester (Kovácsa), *Reiner* Károly asztalos (Szeged), *Snadel* Károly görökői gépgyára és erőöntője (Győr), *Szabados* József fődrász (Budapest), *Tull* Viktor bórdiszmgűgyáros (Budapest), *Witz* Ferenc sodronygyáros (Uividek).

Bronz-érmeiket kaptak: *Bradsch* Emil majolika festő (Aranyosmaróth), *Czezer* József kocsigyártó (Zomber), *Engelbrecht* Pál cipész (Budapest), *Faragó* Béla fenyőmagpergető intéze (Zala-Egerszeg), *Grolig* József könyvkötő (Budapest), *Horváth* Károly kályhász (Kaposvár), ifj. *Popovits* György szita, rostás és dobhangszer készítő (Losonc), *Pór* Sándor üvegfestő (Szeged), *Schlamajhr* Ferenc cipész (Budapest).

Ézüst munkásérmet kaptak: *Balázs* József, *Bauer* Béla, *Buday* György, *Csehi* János, *Czapay* Sándor, *Dörflinger* Károly, *Erdélyi* István, *Geher* Károly, *Haumann* Imre, *Hoin* Antal, *Kain* Ferenc, *Kozói* J. Antal, *Kunoz* Ignác, *Láng* Frigyes, *Ludwig* Béla, *Marikovsky* Gusztáv, *Matoles* János, *Nagy* Antal, *Ott* János, *Pischl* Ágoston, *Prost* József, *Raum* Konrad, *Richly* Nándor, *Sarkady* Kálmán, *Schilhab* Béla, *Tóth* Béla és *Zeich* József.

Bronz munkásérmet kaptak: *Babai* József, *Durzó* János, *Gyarmos* Vilmos, *Haberern* Pál, *Kolafik* Ferenc, *Kulik* Károly, *Leitner* Márton, *Mildner* Bernát, *Nagy* István, *Nyir* Gyula, *Olasz* József, *Palla* György, *Schmidt* Mór, *Spitz* Adolf, *Szasz* Lajos és *Wiedmann* Árpád.

A közgyűlés — miután még *Moser* Józsefnek, aki évek óta ingyen készíti a kitüntetésre szánt érmek tokjait, köszönetet szavazott, — az elnök rövid zárószavaival ért véget. Mindjárt utána igazgatósági ülés volt.

KÜLFÖLD.

A francia községi választások. A francia belügyminisztérium most már 82 megyéből kapta meg a választások teljes eredményét. E szerint Páris városán kívül 33.942 község közül 24.832 köztársasági, 8319 reakcionárius és 153 nacionalista. 438 községben a megválasztott jelöltek pártállása kétséges. A republikánusok 1400 községet nyertek. Mindössze a republikánus jelöltek 4.713.467 szavazatot, a reakcionáriusok 2.174.324 és a nacionalisták 172.430 szavazatot kaptak. Számos községtanácsos biztosította *Loubet* elnököt és a kormányt odaadással és kijelentette, hogy a köztársaság és a demokratikus haladás védelmének politikájához csatlakoznak és biznak a kormányban, hogy ezt a politikát meg tudja valósítani. A fölirat aláírói között vannak *St. Etienne*, *Bordeaux*, *Bèriers*, *Narbonne*, *Gap*, *Leus*, *Privas*, *Valence*, *Belfort* és még több város tanácsosa.

HIREK.

Budapest, május 20.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Május 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Az udvar Budapesten.** *Mária Valéria* főhercegnő holnap, hétfőn este Budapestre érkezik s nyomban egész családjával kiutazik Gödöllőre. A főhercegnő kedden reggel bejön a fővárosba, hogy mint a Vöröskereszt-Egyesület legfőbb védnöke jelen legyen az egyesületnek a városháza tanácstermében délelőtt tízenegyszer órákor tartandó közgyűlésén. Holnap várják *Lajos Győző* főherceget is Budapestre, aki a közgyűlésen mint az egyesület védnök-helyettese vesz majd részt.

— **Előléptetések a belügyminisztériumban.** A király a belügyminisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök előterjesztésére dr. *Pauler Gyula* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruháztató országos fővelélnárnokot az V-ik fizetési osztályba, *Payer Béla* belügyminiszteri számvétségigazgatót a VI. fizetési osztályba és *Sáffy Sándor* címzetes miniszteri tanácsost valóságos miniszteri tanácsossá nevezte ki.

— **Eudavár bevételének évfordulója.** Holnap lesz ötvenedik évfordulója a szabadságharc egyik legdicőbb győzelmének, Budavár hősiességének. A főváros hazafias polgársága ma kegyeletteljes lelkesedéssel ünnepelte a nevezetes napot. Délután 1/3 órákor gyűlekezett a közönség a budai szinkór mellett, ahonnan zászlók alatt vonult ki hosszú, díszes sorban a honvédsírokhoz. Ragyogó tavaszi napsugár aranyozta be a koszorúkkal elborított hantokat, mely körül a kegyeletteljes ünnep közönsége csoportosult. Legelőször *Fáy István* országgyűlési képviselő lépett a sírhoz és szép szavakkal méltatta a hősök emlékeztétét. Utána *Taksonyi József* szavalta el Vészszerződés című költeményét. *Klein Pál*, a központi asztaltársaság nevében koszorúzta meg a sirt. *Szendrey László* szavallata után dr. *Schweighofer Ferenc* mondott határos szónoklatot, majd *Szendmiklósi József* szavalta el „A hősök sírján” című lenyűgöző ódáját. Végül a dalárda rázendített a Szózatra és az egyesületek letették koszorúikat a drága sírra.

— **Miniszteri biztosok a felső kereskedelmi iskolákban.** A kereskedelemügyi miniszter a felső kereskedelmi iskolák folyó tanévi érettségi vizsgálatára miniszteri biztosai minőségben a következőket küldötte ki:

Az alsó-kubini állami felső kereskedelmi iskolához dr. *Holesch István* beszercebányai kereskedelmi és iparkamarai titkár; Turó-Szent-Mártonba *Csathó Imre* ipariskolai igazgató; a budapesti IX. kerületi községi felső kereskedelmi iskolához *Lencz Ödön* felső ipariskolai tanár; a budapesti II. ker. felső kereskedelmi iskolához dr. *Hegyesfalvy Lajos* miniszteri titkár; a budapesti VI. ker. községi felső kereskedelmi iskolában *Gaul Károly* budapesti állami felső ipariskolai tanár; *Fiuméba Madarspácz Sándor*; a brassói állami s a budapesti Aranyosi-féle felső kereskedelmi iskolához *Vig Albert* iparoktatási főigazgató; *Debrecenbe Szabó Kálmán* iparkamarai elnök; *Szombathelyre* és *Sopronba Kirschknopf Frigyes* iparkamarai titkár; *Nagykanizsára Heitay József* nagykanizsai lakost; *Veszprémbe* és *Győrbe Szávay Gyula* iparkamarai titkár; *Nagygyőrre* dr. *Szentpály István* iparkamarai titkár; *Szegedre* *Ujvidékre* és *Zomborba Kulinyi Zsigmond* szegedi kereskedelmi és iparkamarai titkár, *Pécsre* dr. *Záray Károly* iparkamarai titkár, *Nagyváradra Nesnera Aladár* ipari szakiskolai igazgató, *Pancsovára* és *Lippára Maja* Janos iparkamarai titkár, *Fogarásra Magyar Endre* kolozsvári ipari szakiskolai igazgató, *Nagybeacsrekre Mokry Sámuel* szegedi ipari szakiskolai igazgató, *Zalaegecszegré* dr. *Faisz Károly* soproni iparkamarai titkár, *Kolozsvárra Gáman Zsigmond* iparkamarai titkár; *Brassóba* a görög-keleti román felső kereskedelmi iskolához *Fekete Jakab* marosvásárhelyi szakiskolai igazgató; a budapesti alkotmány-utcai társulati felső kereskedelmi iskolához *Iovag Falk* Zsigmondot, az Országos Iparegyesület alelnökét; *Aradra Szentágh Gyulát*, az aradi kereskedelmi testület elnökét; *Pozsonyba Péterffy Zoltán* pozsonyi iparfelügyelőt; *Homonnára Gerster Miklós* királyi iparfelügyelőt; a budapesti Röser-féle iskolához *Fritz Péter* budapesti kereskedelmi iparkamarai titkár. *Temesvárra* dr. *Telbisz Károly* polgármestert. *Székesfehérvárra* dr. *Krejszi Rezső* budapesti kamarai titkár; *Kassára* és *Késmárkra Deü Jenő* kassai iparkamarai titkár; végül *Miskolcra Radvány István* királyi tanácsost, a miskolci kereskedelmi és iparkamara elnökét.

— **Házasság.** *Felner Mór*, bécsi nagyparas vasárnapi délelőtti esküdtöt örök hűséget *Spiega Ida* kisasszonynak, *Laszky Armin* a nagyváradi *Szabadság* kiadója donosa sógoránénak. A fiatal párt dr. *Kayserling* rabbi eskette meg *Lazarus* főkantort segítségképpen. Esküvő után a *Royal-szállóban* lakoma volt.

— **A magyar kiállítók banketje.** Párisból írják nekünk: A magyar kiállítók banketje, melyet a mult esztendő óta este a Champs-Elysées Cubat-féle restauránijában *Lukács Béla* kormánybiztos tiszteletére rendeztek, fényesen sikerült. Az első felkötéstől *Deutsch Mór*, a párisi osztrák-magyar kereskedelmi és iparkamara elnöke, a királyra mondotta. *Zsolnay Lukács* Béla kormánybiztosra üritette poharát nagy éljenzés közben, mire *Lukács Béla* lendületes szavakban méltatta a kiállítás körül működött összes tényezők érdemeit. Amit ő tett, ugymond, az csak kötelességének teljesítése volt. Valamennyiünket, akik a kiállítás sikere érdekében dolgoztunk, az a meggyőződés vezettet, hogy munkánkkal az ország érdekeit szolgáljuk. És a farszót dologtevés közben jól esett neki hallania, még pedig Magyarországgal nem mindenképpen rokonszenvező oldalról a következő kijelentést:

— **Uraim, meghajlok a magyarok előtt.** Önök-nél mindenki egy cél szolgálatában állott: a kormány, a kereskedelmi miniszter, a kormánybiztosok, az iparosok, a kereskedők, az írók, a művészek, a sajtó. Minden tényező közreműködött abban, hogy az ország tekintélyt emelje. És valóban ez párálan módon sikerült önöknek.

Ez a mi legszebb jutalmunk, mondotta *Lukács Béla* és ez a mi önzetűnknek a legszebb elégtétele. Emeli poharát mindazokra, akik közreműködtek a kiállítás érdekében.

A lelkes éljenzés és taps után *Miklós Ödön* helyettes kormánybiztos ünnepelte a jelenlevő *Lukács Béla*-t, a magyar asszonyok egyik fényes mintaképe, valamint az összes megjelent hölgyeket. *Stark Gyula*, a Ganz-gyár főmérnöke, *Miklós Ödön* éllette, *Sonnenfeld Zsigmond* Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszterre, *Gyömrői* a sajtóra mondott köszöntőt, mire *Dorostyáni Nándor* Széll Kálmánt köszöntötte fel, *Székely Béla* pedig a kiállítókát ünnepelte és a magyar iparosokra és kereskedőkre üritette poharát.

— **Halálozás.** *Déváról* táviratozzák, hogy *Sárteleken* meghalt *István Szilveszter* Lajos 88 éves korában. Nevezetes szerepet játszott *Szilveszter* az 1848—49. eseményekben. Mint élelmezési tiszt szolgált a császári hadseregben. 1849. októberben az aradi várban tartózkodott s szemtanuja volt az október 6-iki gyászos napnak. Ezekről az emlékeiről még késő öregségében is gyakran beszélt. Az osztrák kormány az abszolút időkben megvonta tőle nyugdíját, ekkor *Marai László* volt honvédezzredes vette magához s nála élt mai napon elkövetkezett haláláig.

A budapesti *Jézus Társaság* rendházának egyik tagja *Flodung József* áldozópap és misszionárius főnök ma reggel meghalt. Temetése holnap 21-én délután fél négy órákor lesz a *Mária-utca* 25. sz. alatti gyúszházban. A fővárosi papság körében, hol az elhunytat igen jól ismerték, általános részvétet kellett halála.

— **Bucsu és tisztelgés.** Negyvenkét vármegyéből seropletük össze Budapesten vasárnap az állami mérnökök, élükön az államépítészeti hivatalok vezetőivel, hogy ünnepiesen elbucsuozzanak *Létay Gusztáv* kereskedelmi miniszteri tanácsostól, kit a kereskedelmi miniszter a *Munkaközvetítő intézet* igazgatójává nevezett ki. Délelőtt tíz órákor *Baranyay Gyula* műszaki tanácsos elnökével értekezett volt, ahol egy háromtagú küldöttség meghívására megjelent *Létay Gusztáv*. *Kovács Lajos* műszaki tanácsos szép beszédet intézett hozzá. Méltatta *Létay* az államépítészeti hivatalok szervezése körül szerzett érdemeit, s egyszermind üdvözölte őt a legutóbbi királyi kintüntetésért. *Létay* meghatva köszöntö meg az óvációt, s állandó barátságáról biztosította a mérnököket. Aztán a vármegyeyi államépítészeti hivatalok vezetőit a kereskedelmi minisztériumba mentek, ahol *Hartig Sándor* miniszteri osztálytanácsos, *Létay* utódját üdvözölték. Délután két órákor fényesen sikerült diszlokoma volt a *Magyar mérnök és építész egyesület* újvilág-utcai nagytermében. *Baranyay* műszaki tanácsos *Létay* Gusztávot, *Pankósty Ferenc* *Hartig* miniszteri osztálytanácsost éllette. *Létay* és *Hartig* köszöntő szavai után dr. *Mezősi* miniszteri osztálytanácsos a mérnöki kar egyetértésére, *Virág* Andor kir. főmérnök a *Létay-f*ukra üritette poharát.

— **Próba-ebéd.** Az Országos Nőképző Egyesület főzótanfolyama tegnap délután próba-ebédet rendezett, melyre ezuttal a növendékek hozzátartozói voltak hivatalosak. A pompás ebédet *Malatinszky Fanny* tanárnő növendékei, nevezetir a következő kisasszonyok főzték: *Zsándovics Erzsike*, *Fabry Mädi*, *Hajós Anó*, *Karcsyonyi Ida*, *Rákossy Menci*, *Rakovszky Ida*, *Szendrey Irén* és *Szirek* Szemilla.

— **A berlini tramway-osztrájk.** *Berlinből* telegrafálják, hogy a nagy közúti vasútnak hét fővonalát ma délelőtti megint teljes územben volt. Délig sehol sem fordult elő komolyabb zavarás. Csak a *Rosenthal* kapunál, ahol kövekkel dobálták meg a közlekedő lovasúti kocsikat, kellett a rendőrségnek közbelépnie és a tömeget szétszórnia. A sztrájkolók nagyrésze a kora reggeli órákban kirándult a város környékére.

— **Ünnepelt igazgató.** Vasárnap délben a budai *Vigadó* dísztermében a budai felső kereskedelmi iskola érdemes igazgatójának, *Péter* Jánosnak negyedszázados tanári jubileumát ülték meg tisztelői és volt tanítványai. A nagyterem szünlített megtelt a hatóságok és testületek képviselőivel, továbbá díszes és előkelő közönséggel. Az emelvényen a jubiláns mellett foglaltak helyet: *Azaméth Lajos* miniszter tanácsos, dr. *Schack Béla* és *Kirchner Béla* főigazgatók, *Röser* János, az ünnep elnöke, gróf *Festetics Géza*, a fővárosi tanács képviselője.

Röser János megnyitóját után *Azaméth Lajos* miniszteri tanácsos *Walliss* miniszter nevében üdvözölte a jubilánst s átnyújtotta neki a miniszter üdvözölő iratát. A kereskedelmi iskolai tanárok egyesületének nevében *Négy László* igazgató, a *Pazmanyegyesület* részéről *Margalits* Ede egyetemi tanár, a fővárosi törvényhatóság nevében gróf *Festetics Géza* tanácsos, a kereskedelmi testület részéről *Frenbergyer Pál*, az emelvény szülőhelye; *Szerep* közszeg nevében *Vöröss István* jegyző, a tantestület nevében dr. *Urmösy Gyula*, a volt tanítványok részéről *Speckner Ernő* s a jelenlegi tanítványok nevében *Keller József* beszélt. Végül *Röser* János átnyújtotta a díszes emléktárgyakat: egy aranytollal és egy értékes mappát. A jubiláns melyen megindulva felett az üdvözölő beszédekre. A szép ünnepel az ifjúsági dalos-kör éneke fejezte be. Este a *Vigadó*-ban több száz terítők lakoma volt a jubiláns tisztelőit.

Walliss Gyula közoktatásügyi miniszter fent említett üdvözölő levele így hangzik:

Értesültem, hogy igazgató ur negyedszázados meghaladó időt töltött el kitartó buzgóssággal a tanításügy fáradságos szolgálatában. Hasznos és eredményes tanári működésének ünnepi évfordulója alkalmából fogadok igen tisztelt igazgató ur szives üdvözölőjemet s őszinte szerencsekívánataimat. *Walliss* s. k.

— **Magyar sütökemence Párisban.** A mult pénteken avatták fel Párisban a magyar sütökemence-t, melyet a kiállítás területén *Deutsch Mór*, a párisi osztrák-magyar kereskedelmi és iparkamara alelnöke építtetett. Egy esinos pavillon ez az Invaliduskertben, a pinóben magyar pékek magyar lisztből csinálják a ropogós kifliket, izletes süteményeket a földszinti elegáns helyiségben pedig magyar leányok árulják a magyar pék-iparnak tetszőtermékeit. A kemence megnyitását jelen volt *Lukács Béla*, *Miklós Ödön*, gróf *Széchenyi Béla* és *Hanna* grófné és körülbelül száz meghívott vendég, akik aztán a magyar esárdában kedélyes ebédet ünnepelték meg a magyar sütökemence megnyitását. Az ebéden jelen volt huszonöt tekintélyes párisi péküzlettulajdonos is, akik valamennyien magyar lisztből gyártják süteményeiket. Számos tisztben fogadkoztak, hogy a magyar lisztnek propagandát csinálnak kártársai között, és maguk pedig a jövőben is csakis magyar lisztet fognak használni.

— **Uj magyar honpolgár.** *Sokolszki Antal* szabómester ma délelőtti letette a magyar honpolgári esküt *Halmos* János polgármester előtt.

— **Sipidó a törvényszék előtt.** *Servan* államügyész terjedelmes vádiratot szerkesztett a walesi herceg ellen elkövetelt merénylet ügyében. A vádirat szerint a szakértők megállapították, hogy a mult hónap negyedikén elkövetett merénylet tettese beszámítható állapotban kivette el cselekményét s így a büntetőjogi felelősség teljes mértékben alkalmazható reá. *Sipidó* 1884 december 28-án született, foglalkozására nézve bádogos legény s ellene még eddig semmi panasz nem merült fel. A vizsgálat kezdéden azt állította, hogy a merényletet egyedül tervezte, utób azonban atyja unszolására bevallotta, hogy barátai, *Meort*, *Peuchot* és *Meire* ingerelték a tette. *Meort* adta kezébe a fegyvert s ugyancsak ő volt, aki a fegyver használatára megtanította. Büntérsai fiatal, tizenhét éves gyermekök, kiket a forradalmi olvasmányok térítettek erre az útra. *Sipidó* elismerte, hogy az a fogadás, melyről annak idején a lapok beszámoltak, csakugyan megtörtént. *Apris* másodikán együtt ültek egy káváházban s a walesi herceg megérkezéséről társalgtak.

— Találkoznék-e olyan bátor ember, aki megölné? — kérdezte hirtelen az egyik.

— Én megölném! — válaszolt *Sipidó*.

— Te? Te bárgyu! — gunyóldott *Meort*. —

Te ölnöd meg? — Fogadtak. *Sipidó* öt frankot ajánlott fogadásul *Peuchot*nak, hogy a herceget megöli. *Meort* eladta revolverét *Sipidó*nak három frankot.

Masnap *Sipidó* két fiatal szocialistával együtt az Északi vasúti állomásra ment, hogy a herceget: „Éljen a béke!” kiáltással fogadják. *Sipidó* félreszó helyen megtöltötte revolverét, míg társai az udvari vonathoz siettek. Már indulóban volt a vonat, mikor *Sipidó* a kocsik lépcsőjére ugrott és a bennülő hercegre sűrítte revolverét.

— **Az artisták ünnepe.** Mától fogva a budapesti artistáknak is van zászlójuk. Arannyal, ezüsttel himzett nehéz selyem zászló, amelyet büszke önértéssel hordozott ma végig a főváros legnépesebb utcáin a mulató Budapest legpajkosabb népsége. Hetek óta készülődtek az örökké vig artisták zászlószentelő ünnepükre és napok óta felhívták rá a sajtóban a közönség figyelmét is és bizonyára nem az ő jóakaratauk mulott, hogy ünnepségük programja sokkal többet ígért, mint amennyit adott. A cifra ruhájú heroldok, a fényes díszmagyarba öltözött lovagok, a rokokokor kecses alakjai, a fantasztikus diadalszekerek mind mind elmaradtak és csak egynehány csók és még kevesebb felvirágozott fiakker kísérette a déli harangzó mellett a terézvárosi templomban fölcsillant zászlót abba a világba, ahol könnyeken keresztül is előtér a csapongó jókedv. A közönség a külső részektől nagy sokaságban "ellepte az Erzsébet-körtut, a Keresepi-utat és az Andrássy-ut eljárat, amerre a vidám népség felvonult és talált elég megbánni valót az érdekes, tarka menelen, amely a Somossy-mulatóban megállapodott. Ott beverték a zászlóba a szöveget, szellemes és kevésbé szellemes jelszavakkal, azután egy-két óra felé, a terített asztalokhoz ült a társaság, életvén a felséges úrtól lefelé mindenki, akinek uralkodása, kormányzása, polgármestersége és elnöksége alatt a zászlószentelés nagy eseménye megtörténhetett. Több pohárköszöntőben éltették a zászlóanyát, dr. Tóth Emilné és a külföldről érkezett pályatársakat, aztán felolvasták a táviratokat, amelyek Bécsből, Berlinből, Lipésből, Londonból is még sok idegen városból hoztak üdvözlöt. Este ünnepi előadás volt, amely pompásan sikerült, bár a közreműködésre felkért színészek és színésznők az utolsó pillanatban cserben hagyták a derék artistákat. Az előadás végzetvel táncra perdültek az ünneplők és a nap már előkandikált a paloták mögöl, mikor még mindig ébren találta a mulatókat.

— **A túlköz számzótése.** Párisban nem szól többé a túlköz a népes utcákon és sehol sem. Lepine, a párisi rendőrfőnök minap kiadott rendeletével megtiltotta a közúti kocsiútnak és a magánosok egyéb járműveinek, automobiloknak, bicikliknek a kúrt használatát. Helyét a csevegő fogja elfoglalni. Lepine érzékeny füle képtelen volt elviselni azt a pokoli zajt, amelyet a túlközkel felfogyozott közlekedők okoztak Páris utcáin, és esztétikusabbnak vélte a csöngőtyűt mint figyelmeztető eszközt a járókelőinek.

— **Tessék elgagodni.** A londoni Kingben James J. Sullivan igen elmésen figurázta ki a táviratoknak és híreknek azt a zűrzavart, amelyet a londoni lapok nap-nap után számtalanszor megismételve a korábbi hírek, olvasóiknak a dél-afrikai háborúról feltárlanak. A Smith-házaspár beszélget egymással:

Mrs. Smith: Kedves John! Igazán nem értem a harctéri híreket. Kérlek, magyarázd meg te nekem. Mi az értelme ennek a táviratnak:

Saját tudósítónk kébáltavirala: Lord Roberts hat heti bloemfonteini tartozkodása alatt azzal volt elfoglalva . . . stb.

Azán kébáltavirala: Lord Roberts, aki már három hete Bloemfonteinban van. Majd: Kébáltavirala: Lord Roberts, aki már három hete Bloemfonteinban van.

Tovább megint: Saját tudósítónktól: Minden nap várják, hogy Roberts tábornagy előrenyomul Bloemfontein felé.

Odább: Tudósítónktól: Vajjon mikor indul Roberts Fokvárosból Bloemfonteinba?

Utána: Minden nap várjuk Roberts lord megérkezését a Fokvárosba.

És így megy tovább, édesem, az egész lapon. Az idő-e a hibás vagy talán az ujságot meg kell fordítani és alulról felfelé olvasni.

Mr. Smith: De kedves gyermekem, hiszen ez borzasztóan egyszerű, hát a későbbi táviratokat később küldték el — úgy értem, hogy a levelek a táviratok után érkeznek, mert természetesen nem érkezhetnek meg azok előtt a hírek előtt, amelyek már megérkeztek akkor, mielőtt a többiek még nem voltak itt, úgy értem — tudod — olyan nehéz egy asszonynak ezt megmagyarázni, pedig olyan világos, mint a kristály.

Mrs. Smith: No jól van, de mi mind ennek a voleje. Hát tulajdonképpen mi is történt utóljára?

Mrs. Smith: Oh te kis bohó, add ide csak azt az ujságot.

Smith ur ezzel egy pillantást vet az ujságra és magában mormogja: („Roberts lord holnap Fok . . . — hm — Hirtik, hogy Roberts tábornokot főpáncosokká nevezik ki”) — hm — (tejet vakarja és rámered az ujságra, dörzsöli állát és levegő után kapkod) — aztán hebegi:

— Aha, itt van az utolsó hír: „Most már kétségtelen, hogy a háború Transvaalban — elkerülhetetlen.”

Smith ur ezévetésztve mormozni ki számát.

megragadja saját torkát, tótágast áll, hogy alulról fölfelé olvashassa az ujságot és még az nap be kell vinni a bolondok házába.

— **Egy város papirtól.** Netlingben, nem messze Londontól van ez a papírból való város, körülbelül négyezer lakossal. Ez a város tulajdonképpen a Netley-kórháznak a főkéja és teljesen papírmaséból készült. Negyvenöt teremből áll, amelynek mindegyike tíz embert fogadhat magába. Azok a katonák, akik a harctéren megsebesültek, mindenképp a Netley-kórházba kerülnek. Ha pedig sebeik begyógyulnak, akkor elbocsátásuk előtt még két hétre a papírvárosba kerülnek, amelynek a belső berendezése rendkívül egyszerű. Mindegyik teremben tíz-tíz matrácós ágy a fal mentén. Puhák és tiszták. Nagy fehér faszal áll a szoba közepén, ott esznek a jobban megerősödött gyógyulók.

— **Rablótámadás az Andrássy-uton.** Széll Bernát bankhivatalnoknak a felesége ma este tíz óra tájban férjével és egy kisebb társasággal sétált az Andrássy-uton. Amint a 7-ik számú ház elé értek, a kapu aljából hirtelen egy suhanó ugrott elő s letepte Széllnének az arany óráncát, azután pelig társával, aki ott közelében ólálkodott, futásnak eredt. A járókelők üldözöbe vették a két suhanót s a közelben álló rendőrséggel el is fogták az Andrássy-ut elején. Bevittek a főkapitánysághoz, ahol kiderült, hogy az egyiket Römer Jánosnak, a másikat pedig Mihály Jánosnak hívják. Átadják őket az ügyészségnek.

— **Életuntak.** Cseh Pál szegszárdi születésű 25 éves szobafestő ma reggel ittasan ment haza Nefelejts-utca 55. szám alatt levő lakására. A liften vitette föl magát. Az első emeleten azután a főhúzó gép ablakán kirogott és agyrázkódást szenvedve eszméletlenül került el a következő. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — **Feininger** Mária 25 éves cseléd az este a Ferenc József-rakparól a Dunába akart ugrani. Magyar János éppen az utolsó pillanatban ugrott oda és megakadályozta tervének végrehajtásában. A szerencsétlen leányt alkalmasint a nyomor keserítette el. — **Káplár** Agnes 28 éves szakácsnő elült Szondy-utca 17. szám alatt levő lakásáról. Egy ismerősének levelet írt, amelyben öngyilkosságot emleget. — **Ma** délelőtt a Lágymányoson egy közép-korú, a munkásosztályhoz tartozó férfit állító homlokával, holtan találtak. Mellette revolver fektött. Személyazonosságát még nem tudták megállapítani. Zsebeiben Vohánik József névre szóló iratokat találtak.

(x) **Linhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Archépek, szentépek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképeszeti hátterek és színpadok kölcsonbe kaphatók.

SZINHÁZ, ZENE.

— **A Szevillai borbély.** Rossini remek zenés bohóságát adták vasárnap este az Operában Arnoldson Sigrid vendégjátékául. Igazi Rozinával, vagyis azzal, akiben pajkos jókedv, vidám elvengés, könynyed grácia egyesül az ének tökéletes virtuozitásával s akiben a szubrette épp olyan kiváló, mint a koloratúrás énekesnő: ilyen igazi Rozinával ritkán találkozunk az ember. Arnoldson Sigrid sem az igazi. Benne van sok finom baj, de a szubretteszerű pajkosnag nem pezség kissé flegmatikus vérben; éneke művészi és kitünően iskolázott, de a briliáns koloratúrától messze áll. A második felvonásban énekelt betét (a Dinorah-keringő) éppen úgy igazolta ezt az állításunkat, mint az *Una voce poco fa* és az a bizonyos trillás elmesség a rózsaszínű leveleke ányujtatások. A közönség mindamellett zajosan tapsolta ezt a kedves, hódító asszonyt, akinek minden jól áll s aki mindent megarányoz egyéniségének a kellemével. Arnoldson a keringő után magyar népdalokat adott ráadásul („Lehullott a reggő nyárfa levele”, „Ritka buza”) s ez volt az előadás fő szenzációja. A magyar szöveget pompásan ejtette ki. **Hege-dus**, **Takács** és **Kornai** pompás triászán mindenki mulatott. **Arányi Dezső** — aki hallomás szerint legközelebb megváltja az Operától — csinosan énekelt Almaviva áriáit.

— **Bellinonai bécsi vendégszereplése.** Bellinioni Gemma olasz staggioneja a héten fejezi be vendégszereplését a bécsi udvari operában. Utolsó fellépése pénteken lesz Mascagni operájában **Fritz barátunkban**.

— **Methersole kisasszony Angliában.** Methersole Olga kisasszony, a new-yorki *Savoy-pár* főnöke, legközelebb elhagyja New Yorkot és Angliába megy túsulával. A sokat emlegetett művésznő Anglia nagyobb városaiban előadásokat fog tartani.

— **Uj operett-színház Berlinben.** A **Berlini Friedrich-Wilhelmstädter-Theater** az ószól fogva elsőrangú operett-színház lesz. A színház 83,000 márka költséggel átalakítják s elsőrangú operett-színház álló társulatot szerveznek a színházhoz. Az új operett-színház az őszön nyílik meg és első ujdonsága **As éremgyűrtő** szimfonia új operett lesz.

— **Aida a Telefon Hírmondóban.** Ma este a Telefon Hírmondó a magy. kir. Operaházban színekkel előadásra fogja közzétenni. Fellépő operák vendégtenoristája **Signorini** Ferenc is, mely némi érdekességét fog kölcsönözni az előrehadott színházi szezonban. — Az előadás után a rendezési felolvasás következik, azután pedig 11 óráig folytatva katonai- és cigányzene lesz hallható a Hírmondó kagylóin keresztül.

Az Operaház új igazgatója.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 20.

Gróf **Keglevich** István intendáns ma mutatta be az Operaház új igazgatóját, **Mészáros** Imrét a műintézet művészi személyzetének. Az Operaház színpadán délelőn 1/1 órakor gyűltek össze a művészek, lelkes éljenzéssel fogadva az intendánst, aki hosszabb beszéddel vette be az ünnepélyes akaszt.

Minden oldalról — úgy mond — azzal a tanácsal fordultak hozzá, hogy ennek az — amint ez a rögeszme mondhatni évek óta mesterségesen terjesztett — annyira sülyedt Operaház igazgatójának élére egy európai hírű, nagy multu ember szükséges, akinek a kezébe megnyugvással lehet letenni az Opera regenerációjának nagy művét. Nem osztzik ebben a nézetben. Tudva, hogy az Opera működésében csak egy kis fluktuáció állott be; az Opera ma is az, ami volt és reméljük, hogy holnap több lesz, mint valaha volt. (Tetszés és éljenzés.) De különösen nem követhette ezt a tanácsot, ami az állás betöltését illeti. Minden országban és minden téren csak azon intézményekben észlelhető biztos, állandó haladás, amelyek ugyorszávan az anyaföldről nőttek ki és amelyekben a vezetés is nem idegen, hanem lehetőleg otthon felöltött és a viszonyokat ismerő férfiak kezében van. Azért oly embernek kezébe tette le az Opera vezetését, aki vér a mi vérünkől, aki az Opera tagjai között nőtt fel, akinek azok évek óta ismerik jellemét, észbeli tehetségeit, szorgalmát és azt a szerencsét is, amely, habár más téren, eddig az ő működését mindig kísérte. (Élénk éljenzés.) Ez pedig a legszebb eredmények iránti reményre méltán jogosít.

(Az új igazgatóhoz fordulva): Nehéz feladat ez, igen fizetelt igazgató ur, amelyet ön elvállalt, de nem oly nehéz és a helyzet nem oly rossz, mint a minőknek hiszettelék és hiszettelik. A magyar Operaház, amint mondtam, ma is az, ami volt; csak egy kis fluktuáció, egy kis ingadozás, egy kis elkedvetlenedés volt az, ami multközött. Ami a közönséget illeti, látunk már és látjuk a legutóbbi időben is, hogy, ha jők az előadások, bizony van opera-közönség Budapesten is, és ennélfogva én azt hiszem és remélem, hogy az a vasszorgalom, amelyet én eddig más téren is kifejtett, ezen a téren, párosulva azon bizalommal, amellyel az Operaház tagjai önel szemben, keil, hogy viseltesenek, bizonyára a legtrövidebb idő alatt a legszebb eredményeket fogja elérni. Felesleges volna mondanom ennek, hogy szeresse a személyzetet; hiszen ön közöttük nőtt fel; inkább az volna kötelessége, azt mondani, hogy ne szeresse túlságosan (Derültség), legyen szigorú vele; de én azt hiszem, az felesleges is és meg vagyok gyöződve, hogy ha egy erénytelen szorgalmu ember, mint ön, jó példával halad előre, ez elegendő lesz arra, hogy mindenki messze kötelességen túl mindent elköveszen a közös cél elérésére, ami csak tehetségében áll. Szerencse és a jó Isten áldása kísérje utján! (Hosszas élénk éljenzés.)

Az éljenzés csillapultával a művészek sorából **Várady** Sándor magánénekese üdvözölte lelkes szavakkal az új igazgatót.

Kifejezte örömet, hogy az új igazgató az ő soraikból emelkedett föl díszes állásra és köszönetet mondott az intendánsnak, hogy Mészáros Imrét nevezte ki és Mészárosnak, hogy a felelősségteljes állást elvállalta. Igéri pályatársai nevében is, hogy lekedeséssel fogják támogatni őt feladatában.

Mészáros Imre szintén hosszabb beszéddel felelt. Megköszönte az intendánsnak és a királynak, hogy őt, a szerény zenészt ily díszes állásra méltatták és aztán hanguloyozta, hogy azért vállalta el az állást, mert nem idegen, mert husz év óta ismeri az Operaház művészi és egyéb személyzetét és az is ismeri őt. Mégis tudja, hogy az ünnepélyes pillanaton programot várnak tőle. Eddigi működése valóssággal halmazza a programoknak; ma azonban nem hoz többet, csak egy rövidke kis programot három számmal; a program első száma: szolgálni a magyar zeneművészetet; második száma: szem előtt tartani az igazgatásraba bizott műintézetnek összes érdekeit; harmadik száma: e költős szolgálatból kifolyólag kötelességét mindenkor a legpontosabban teljesíteni. E programból látszólag hiányzik egy népszerűen hangzó pont, t. i. a személyzet érdekeinek szem előtt tartása. Ismétli azonban, hogy e szubjektív pont csak látszólag hiányzik, mert benne van a másodikban, amely az intézet érdekeiről szól. Aki szem előtt tartja az intézet érdekeit, az szem előtt tartja a tagok érdekeit is.

Engem, folytatja az új művészi igazgató, ünzetlen és jogos ambíció vezérel: a magyar királyi Operaház művészi színvonalát arra a magaslatra emelni, amelyen szép intézetünket látni minden igaz műbarát és meleg szívű hazafi régi és új jogos vágya. Segédkezzen ezen szép és magasztos cél elérésében vagy megfordítva, engedjék meg, hogy én lo-hessak az önk segítségére.

És hogy magamról is szóljak, mit mondjak önknek utat, a kik oly szivesen fogadják és fogadnak és a kik husz év óta ismernek? Szívet hozok, szívet kérek. Szeretettel jövők, szeretettel várok. Bizalommal jövők, bizalommal eszedzem.

Szigorú leszek, nem tagadhatom, mert a tekintetben ridék kötelességérzetem vezérel; de viszont megígérem, hogy mindenkor a legigazságosabban óhajtok eljárni. (Előnk eljenzés.) Csak egyre ne számítsanak soha — kimondom most mindjárt őszintén: Ne számítsanak elnézésre akkor, mikor lanyhasággal, lustasággal, könnyelműséggel, indokolatlan kényelmi vágyggyal, kötelességérzet hiányával, rosszakarattal vagy éppenséggel ellenszegüléssel találkozza kérlelhetetlen szigorral kényserülének eljárni. A sok mindenféle bajból csak nagy munka és nagy szorgalom árán fogjuk a kivétező utat megtalálni. Ezt a rendkívüli, talán lázas időszakot türellemmel kell végigszenvedni, mert remélhetőleg átvezet a rendszeres, az üntudatos, a céltudatos működés óázisába. Oda érkezve, megnyugvással, sőt büszkeséggel mondhatjuk majd, hogy megletük kötelességünket a művészetek, az intézet és a haza iránt. Akkor elmaradhatatlan a nagy közönségnek, a sajtónak és azzal kapcsolatosan intendáns urunknak s a kormányknak elismerése.

Ebben az értelemben van szerencsém önököt, szívem melyéből megköszönve ez szép és kitüntető üdvözlést, a magam részéről a legmelegebben üdvözölni és magamat szeretettelkbe és jóindulatú támogatásukba ajánlani. Isteneim bízva és bízva ó nagy-méltóságának és a kormányknak jóakaratu pártfogásában és bizva az önök támogatásában és művészetében, nem félek senkitől és semmitől! Isten tartsa meg önököt! (Előnk tetzes és lelkes eljenzés.)

Az intendáns és az igazgató még egy ideig barátságosan társalotgák a művészeti személyzet tagjaival, mire a bemutatás befejeződött.

MŰVÉSZET.

□ A Nemzeti Szalon közgyűlése. A Nemzeti Szalon ma délelőti tartotta meg rendes évi közgyűlését, amelyre a tagok nagy számban jelentek meg. A közgyűlést emelkedett hangú beszéddel gróf Andrássy Gyula nyitotta meg. Azután Hock János alnökölkes beszéd kíséretében bemutatta az évi jelentést, amelyből kiemeljük a következőket:

Az egyesület a lefolyt évben Szegeden és Miskolcon rendezett vidéki tárlatokat, most pedig az aradi van előkészületben. Összesen négy vidéki kiállítást nyitottak meg, amelyek az egyesületek erkölcsi és anyagi sikereket is juttattak. Mindezekben a városokban egyuttal művész-egyesületeket is szerveztek, hogy ott a műpártolást állandó szervezőelőző kőssék. A Szalon e hasznos munkálkodását folytatni fogja a jövőre is és legalább két egyesülettel akarja vidéki fiókjait szaporítani. Nagyobb gondot fordított a Szalon a fővárosra, ahol mindig haladó érdeklődéssel találkozik. Itt ő tárlatokat rendezett, nevezetesen: a tavaszi, az őzi Wagner-kollekciót; a téli kiállítását, Székely Bertalannak és grafikai műveknek együttes tárlatát, végül mostani tavaszi kiállítását. Örömmel említi föl, hogy a közoktatásiügyi miniszter 8000 korona állandó évi segélyt allított be budgetébe. Ez tette lehetővé, hogy a Szalon megnagyobbíthatja helyiségeit s így nagyobb szabású kiállításokat rendezhet. Majd a Szalon jövőjét és hivatását változó Hock János szép szavakkal s a közgyűlés lelkes eljenzése közben fejezte be jelentését.

Azután Róza Miklós titkár terjesztette elő az 1899. évi zárószámát és az 1900. évi előirányzatot. A közgyűlés ezeket tudomásul vette és a felügyelőbizottság indítványára elismerést és köszönetet szavazott Hock Jánosnak és Baumann Antal pénztárosnak.

Ezután sorra kerültek a választások. Új törzstagokká (sociétaires) megválasztották: Székely Bertalan, báró Mednyánszky László és László Fülöp.

Művészeti alelnökké: László Fülöp, műtárossá: Rubovics Márk. A lejárt mandátumú választmányi tagok helyére művésztagokul: Edvi Illés Aladár, Kézdi Kovács László, Kiss György, br. Mednyánszky László, Mondlik Öskár, Poll Hugó, Szikszay Ferenc, Szinyeyi-Merse Pál; műpártolók: Ernszt Lajos, dr. Holló Lajos országgyűlési képviselő, dr. Kammerer Ernő kormánybiztos, dr. Kovács Ferenc, dr. Molnár Viktor min. tan., dr. Ráth István, Gellért Jenő, Szikszay Elemér. Póttagok: Glatter Armin, Pörge Gergely, Neogrady Antal, Major Jenő, Boemm Ritta, továbbá dr. Terey Gábor, Fittler Kamil, báró Thoroczky Viktor főispán, Nagy Miklós és Visontai Soma orsz. képvis. A felügyelő bizottság tagjaival megválasztották: Andrássy Antal, báró Brannecker Armand, Tandor Ottó, Zimburg Alajos, Halmay József, dr. Stroiny Sándor, Gizey Lajos.

Szavazás után László Fülöp alelnököt üdvözölte Hock Janos lelkes szavakkal s a közgyűlés megbizta az igazgatóságot, hogy költőtségre hozza a választást az új alelnök tudomására.

Végül még a titkár referált az írásban benyújtott indítványokról, melyeknek letárgyalása után gróf Andrássy Gyula elnök az ülést bezárta.

□ A tavaszi kiállítás. A Központművészeti Társulat tavaszi kiállítása, amely a Munkácsy-gyász miatt kilenc napig zárva volt, május 14-én újra megnyitott és azóta ismét igen sokan látogattak. A megnyitott óta 15,969 látogatója volt a kiállításnak, amelyből 10,816 a fizető látogató, 5093 pedig tarsulati tag. Eddig összesen hetvenhat képet adtak el a tárlatról 36,016 koronáért. A magánosok vásárlása 11,096 korona, a többi képet a kormány, a Műbarátok Köre

és a társulati nyerő tagok vásárolták. A kiállításon Munkácsy ravatalról és temetéséről készült fényképeket árulnak 3 koronáért. A fényképek tisztá jövedelmét a Munkácsy-szobor alap kapja. A tavaszi kiállítás még csak június hó 10-ig lehet megtekinteni.

□ A pozsonyi múkiállítás. A pozsonyi múkiállításra összesen száznegyvenkét művet küldtek be. A kiállítás, mely iránt Pozsonyban igen nagy az érdeklődés, valószinüleg Frigyes főherceg fogja ünneppélyesen megnyitni.

EGYESÜLETEK.

(A Magyar Házartást Iskola Egyesület) ma délelőti 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlést báró Dániel Ernőnek előnöktele alatt az egyesület Rottenbiller-utcai helyiségében. A közgyűlést báró Dániel Ernő nyitotta meg. Előnk megnyitójában üdvözölte a megjelenteket s röviden méltatta az egyesület némes hivatását. Utána dr. Béldi IZor terjesztette elő titkári jelentését, amely részletesen ismerteti az egyesület múlt évi működését. A Magyar Házartást Iskola Egyesület jelenleg 4 tanfolyamot tart fenn. A délelőti tanfolyamon előkelőbb családok serdülő leányai nyernekképzett oktatást a háziarás vezetésében. Ezt a tanfolyamot jelenleg 60 hallgató látogatja. A délutáni tanfolyamon női kézimunkát tanítanak. Erre a kurzusra 35 hallgató jár. Az esti tanfolyamot leginkább gyári munkásleányok látogatják (jelenleg 53-an) s a varrásban és kézimunkában nyernekképzést. Van még egy eselédantafolyam is, amelyet leginkább a nyár folyamán látogatnak a családok, akik szintén varrást és női kézimunkát tanulnak itt. Számuk ez időszakra 23. A negyedik tanfolyam a női kereskedelmi tanfolyam most van alakulóban. A titkári jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Ezután Szecska István irodagazgató terjesztette elő a felügyelő bizottság jelentését a lefolyt 1899. évről. Az egyesület vagyona jelenleg 13473 forint. A közgyűlés a felmentvényeket megadta minden irányban. A választmányi kiegészítése előtt megválasztották másodelelnöknek Güök Frigyeset. Választmányi tagok lettek: dr. Bakonyi Kálmán, dr. Eötvös Bálint, Horváth Jenő, dr. Kálmán Artúr, dr. Neumann Armin, Popper István, dr. Rác István, Sebestyén-Stetina Ilona, dr. Simonyi Zsigmondné öz. Szathmáry Györgyné, Stetina Józsefné, Unger Antalné, öz. Szarvas Gáborné, dr. Milassin Mihályné, Szilassy Aladár, dr. Béldi IZor, dr. Bihari Mór, Csajthy Ferenc, Gelléri Mór, dr. Kármán Samu, Pályi Sándor, dr. Rózsavölgyi Manó, dr. Sehermann Adolf, dr. Schreyer Jakab, dr. Sohussy Henrik, Stadler Károly, Sztéryny József, Tóth József, Weisz Leó és Wollák Samu. A felügyelő bizottságba beválasztottak: Kunz Ferenc, Kammermayer Károly, Rigler Zsigmond, Vozel Gyula és Weisz Armin. Az indítványok során czelei Herzog Péterné oihuntya telet az egyesület jegyzőkönyvére adott kifejezést gyászának. Ugyancsak jegyzőkönyvre fejezték ki sajnálatukat Mártonffy Márton főigazgató viszálpése felett is. A közgyűlést báró Dániel Ernő rövid beszéddel rekesztette be.

SPORT.

*. Nemzetközi Football-mérkőzés. A Magyar Uszó-Egyesület első csapata ma délután négy órakor mérkőzött a bécsi Athletic-Club Viktoria tagjaival a Csehszlovákiai versenypályán. Löverseny nap lévén, nem nagy közönség nézte végig az érdekes mérkőzést, mely valóban a legkiválóbb versenyek közé tartozott. Mindkét csapat igen jól játszott, de a magyarok nagy fölányban voltak. mind összejátekra, mint ügyességre nézve. A Magyar Uszó-Egyesület részéről a következők versenyeztek: Kapuvéd: Ochner. Hátrvédők: Bodor, Csorvenka. Fedezetek: Halmay, Pozsonyi, Kiss. Csatárok: Fischer, Friedmann, Szerényi, Klein, Pettyán. A bécsiek összejátekára ez volt: Kapuvéd: Fleissig. Hátrvédők: Jónás, Grossmann, Sudrey. Fedezetek: Fook, Kompass. Csatárok: Berg, Wurih, G. Würth, Chambers, Poppovic. A magyarok közül különösen kiűntek: Klein, Halmay, Csorvenka, a németek közül: Jónás, Grossmann, Fook és Fleissig. A bírói tisztséget Ieper Károly vállalta el s viselte erélyvel, de pártatlanul állt. Az eredmény az első félidőben 0:0, a második félidőben 0:0, tehát a match eldöntetlen maradt.

*. Tavaszi löversenyek. Sok ezer ember vörödt össze az Alagi-díj napjára a turfón. A nagy tribün szines, eloven volt, akárcsak egy héttel ezelőtt, a Király-díj napján, az olcsóbb helyeken pedig özönével tolongott a nép. A főszám, az Alagi-díj, csakugyan érdekes volt, mert futott érte Incredyble, a Király-díj nyerője is, s ezuttal találkozott a másik kiváló háromévesével, Semper idemmel. Az eredmény nagyon kétséges volt a verseny előtt; a bookmakereknél is egyformán fogadtak mind a két lóra; de a végén győztes megint csak Incredyble maradt, ha nem is olyan nagyon könnyen, mint a Király-díjban. Semper idem második, Glen d'or kitűnő harmadik lett, s e helyével a Király-díj óta óriási javulásnak adta bizonyosságát. Nagyon jól sikerült a gödi handikap is. Meftano nyerte meg gyönyörű küzdelem után, tegnapi győzelméért 4 kilogramm tulsult vívo. Ettől eltekintve, a handikap kitűnően sikerült. Az első három ló csaknem egy vonalban haladt át a célra, s a többi ló is kitűnően versenyben volt.

bosszuságára a handikap aspiránsoknak, akik napról-napra hangosabban fejezik ki elégtelenségüket Wackerow handikap ellen. Máskülönbön nagy favorit nap volt ma, kivéve Teriolet minden futamban vesztesek maradtak a bookmakerek. Az eredmények a következők:

I. Handikap. Távoiság 2400 méter. Díj 8000 korona. Gróf Orsich P. Trioleja (Slack) első, Dalffy (Bulford S.) második, Vivó (Wilton) harmadik, azután: Remete. Itélet: 1 és fél hosszal biztosan első, 8 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 64. Helyrefogadások: I. 50: 157, II. 50: 87.

II. Eladóverseny. Távoiság 1400 méter. Díj 2000 korona. Mr. C. Wood Monzaja (Lasknik) első, Esparsette (Wallace) második, Julius (Csuvár) harmadik. Aztán Előre, Faust, Corvinus, Adf Istén. Itélet: 0t hosszal igen könnyen első, 0t hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 27. Helyrefogadások: I. 50: 62, II. 50: 63, III. 50: 107.

III. Alagi díj Távoiság 2000 méter. Díj 30.000 korona az elsőnek, 5000 korona a másodiknak, 3000 korona a harmadiknak. Gróf Degenfeld Imro Incredybleje (Wilton) első, Semper idem (Adams) második, Glen d'or (Barker) harmadik. Futott még: Prodiges és Barmörk. Itélet: Egy és fél hosszal könnyen első, nyakhosszal harmadik. Totalizátor: 10: 17. Helyre: I. 50: 55, II. 50: 58.

IV. Kerépesi díj. Távoiság 1600 méter. Díj 3000 korona. Báró Königsqwarter H. Felemása (lov. Adams) első, Kúllón (Black) második. Több ló nem futott. Itélet: 4 hosszal könnyen nyerve. Totalizátor: 10: 17.

V. Fóthi handikap. Távoiság 1800 méter. Díj 4000 korona. Szemera M. Meftanoja (lov. Cleminson) első, Ritka II. (Bulford S.) és Corsica (Prudman) holtversenyben második; futott még Beauharnais, Teodora, Catcher, Déliláb. Itélet: Küzdelem után nyakhosszal első, holtverseny a második helyre. Totalizátor: 10: 51. Helyrefogadások: I. 50: 72, 50: 63 (Ritka II-re), 50: 83 (Corsica-ra)

VI. Nyeretlen kétévészek eladóversenye. Díj 2000 korona. Távoiság 1100 méter. Beretvá Endre Tilosa (Finan) első, Előre II. (Walasek) második, Revonant (Huxtable) harmadik és utolsó. Itélet: 2 hosszal biztosan első, rossz harmadik. Totalizátor: 10: 18.

VII. Nyeretlen kétévészek versenye. Díj 1000 korona. Távoiság 3000 méter. M. C. Wood Ne haragudja (Black) első, Bakator (Adams) második, Ma Flamme (Güchrisht) harmadik; jutott még: Doni Kozak. Itélet: Küzdelem után fejhosszal első, 5 hosszal harmadik. Totalizátor: 10: 26. Helyrefogadások: I. 50: 53, II. 50: 61.

*. Prix de Diane. Ma dőlt el Párisban a Derby és Grand-Prix előtt legérdekesebb száma a tavaszi versenyeknek: az 50.000 frankos Prix de Diane, mely a mi kancadjunknak felel meg. Győztes lett, mint párisi távtraktus jelenti, Semendria, második Grandesse, harmadik Clochette. Totalizátor: 10: 23. Helyrefogadások: I. 10: 13, II. 10: 22, III. 10: 16.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ A viterből bünpör. Rómából írják: Érdekesítő viterben hozott a napokban a viterből esküdtészek itéletet, amelyet tíz héten át egész Olaszország lázas érdeklődéssel várt. Don Gratiliano lelkész, Frate Calabro, és tizenkét társuk ült a vádlottak padján. Azzal vádolták őket, hogy Bassano egykori polgármesterét, Venedetit, Pellegrini községi titkárt és Leone Balle ugyancsak Bassanoba való földbirtokost hamis esküvel, hamis okmányokkal és tanuk megvesztegetésével fegyházba juttatták.

Az 1891-ik év tavaszán Bassano di Sutriban heves választási harcok után Salvatore Pezi földbirtokost választották polgármesterré. Pezi már megválasztása előtt névtelen fenyegető leveleket kapott és alig néhány nappal hivatalba lépése után orozva lelőttek. Politikai ellenfeleit, Venedetit, az ezelőtti polgármestert és barátjait gyanusították a gyilkosság elkövetésével, de ezek el tudták hártani magukról a gyanut. Ellenben egyes olyan tények jutottak napvilágra, amelyek arra engedtek következtetni, hogy itt nem politikai gyilkosságról van szó, hanem Pezi saját fia gyilkoltatta meg. A látszat ezt bizonyította, hogy a fenyegető leveleket a meghalt polgármester gyermekei s különösen Don Gratiliano Pegi írta. El is itéleték a Pegi gyermekeit, de később az irasszakértők elégtelen bizonyítéka miatt szabadon bocsátották őket. Ekkor Don Gratiliano faradtatatlannul kntatta a gyilkost apjának politikai ellenfelei közt. Sikerült is neki azokat törvényszék elé állítani. Három tanu: Calabro szerzetes, Cottolani és egy Vincenti nevű parasztagény megesküdtek arra, hogy ők Leone Balle földbirtokosban ismerik fel Pegi gyilkosát. Ballet el is itéleték életfogytiglani fegyházra, politikai barátjait, Venedetit és Pellegrinot, a gyilkosság értelmi szerzőit pedig husz évi fegyházra. Az itélet kihirdetésénél Balle aujyat szelűrés érte és szörnyet halt. A szerencsétlen anya éppen a gyilkosság napján vadászatra küldötte a fiát és így akaratlannul is ő volt egyik oka fia szerencsétlenségének. Három tanu, akik az elítéltek javára vallottak, namis eskü miatt törvény elő állítottak és el is itéleték, s kottejük meg is halt a fegyházban.

Mindez 1893-ban történt. Az elítéltek már hat évot töltöttek a fegyházban, amikor a terelőbb tanuk egyike, Cottolani, súlyos betegségekben. Kevesebb halála előtt elküldött Bassano bíróaért azzal a kitélöl-

téssel, hogy egy rendkívül fontos vallomással akar könnyíteni a lelkén. A bíró nem akart Cettomai be-tégyéshez elmenni. Ekkor a jegyző, és a polgár-mesterhez, a városkapitányhoz fordult a beteg, de egyikük sem akarta meghallgatni a vallomást. Így tehát nem tudott egyebet tenni, mint, hogy ha-lalos ágyán megesküdt a gyermekei előtt, hogy a Balle és társai elleni bűnyűben hamisan es-küdtött Don Gratiliano biztatására, aki három-ezer lírával vesztegette meg őt. E vallomása után meghalt Cettomai, mire vallomását a gyermekek kö-zöltek az elítéltek családjaival. Nemsokára ezután Calabro szerzetes is megesküdt a feszületre, a bassanói községbíró előtt, hogy ő Don Gratiliano biztatására, lelkiismerete ellen tett vallomást.

Ezek után természetesen elfogták Don Gratilia-not és társait és törvény elé állították. Valamennyi hamis tanu közül, akik a szerencsétlen Ballet mon-dották gyilkosnak, egyedül Vincenzi maradt meg első vallomása mellett, de végül ez is bevallotta, hogy hamisan vallott. Ugy módosította vallomását, hogy ő látta ugyan a gyilkost, de a személyére nem ismer-ne reá. Őt is Don Gratiliano vesztegette meg. Midőn első vallomása alkalmával a vádlott odakiáltott neki: — Testvér, ne valj hamisan, nem én voltam a gyilkos, — ez a felkiáltás a lelkébe vágott és azon-al meg is vallotta az ügyésznek az igazat, de az ügyész nem fogadta el ezt a vallomást. Cavalli volt ez az ügyész, aki az ítéletet mindig különös érdeme gyanánt emlegette. Kiderült, hogy a viterbói törvényszéki bírók, a helyett, hogy maguk törőd-tek volna az ügyvel, mindent Cavalli ügyészre hagytak, Cavalli rendőrbiztot pedig, aki lelkiismerete-sen igyekezett kutatni, átbejleszték.

A napokban végre ítéletet mondtak. Don Gratilia-nó 13 évi fegyházat kapott, Calabrot négy esz-tendői, Vincenzi pedig három évi fegyházra ítélték. Gratiliano miatt egyébként apagyilkosság miatt újra felvették a pert. Cavalli ügyészi is törvényszék elé állítják. Az 1893-ban ártatlanul elítélteket azonnal szabadon bocsátották.

TÁVIRATOK.

A háboru.

London, május 20.

A lapok egy tegnapi kelt kroonstadti távira-tot közölnek, mely szerint *Develt boer* tábornok bizonyos feltételek mellett késznek nyilatkozott arra, hogy egész kommandójával együtt megadja magát. A távirat megjegyzi, hogy a feltételekre nézve valószínűleg meg fognak egyezni.

Pretória, május 20.

A Reuter-ügynökségnek jelenti a nyugati határra kiküldött külön tudósítója, hogy a föl-mentő hadoszlop szerdán éjjel vonult be Mafekingbe. Egy másik, ma délben érkezett távirat szerint Delarey tábornok szerdán egész nap sikeresen feltartóztatta a brit hadsereget, éjjel azonban egyik tisztje a nélkül, hogy Delareyt értesítette volna, visszavonult s így utat nyitott a fölmentő hadoszlopnak a bevonulásra.

London, május 20.

Buller tábornok jelenti New-Castléből tegnapi kelettel: *Clery* tábornok ma Ingogóba ment, *Dundonald* tábornok pedig Laingsnekbe. Az ellenség utó-védjét majdnem utolértük. Néhány boert elfogtunk és néhány szerkezet zsákmányul ejtettünk. Legénységem kitűnően menetelt. Május 10-én indultam el Ladysmith-ből és máig 138 mérföldet mentünk.

Pretória, május 20.

Krüger elnök értesítette az idegen konzul-okat, hogy *Johannesburgot* védeni fogják és hogy a személyeket vagy a vagyonot esetleg érő káro-kért nem vállal felelősséget. Az elnök arról értesíti továbbá a konzulokat, hogy Lord *Robertson* az foglyok kieserélését ajánlotta.

New York, május 20.

A *New York Herald*nak azt jelenti *Lou-renzó Marquis*ből tegnapi kelettel, hogy a trans-vaal kormány e hó 18-án elhatározta, hogy Lord *Robertson*nak hivatalos értesítést küld, amely-ben a háboru befejezését és annak a biztosítását kéri, hogy a boerokkal harcoló fokföldi natáli lakosokat megkímélik. Ha az angolok ezeket a követeléseket nem teljesítik, akkor a bányákat levegőbe röpítik és *Johannesburgot* elpusztítják.

Washington, május 19.

A boer követséget ma a látogatók szakadat-lan sora kereste fel a szállóban. Hivatalos fogá-dás nem volt. A követség reméli, hogy hétfőn kihallgatást kap *Mac Kinley* elnöknel. *Fischer* azt hiszi, hogy a követség megbízó levele elősleges annak a kieszközölésére, hogy az amerikai kor-

mány jó szolgálataival véget vessen a vérontás-nak. A követség nem hoz határozott javaslatot, de erősen hiszi, hogy tisztességes békétőlés lehet-séges. Amerika az egyetlen ország — mondotta *Fischer* — amelynek helyzete megengedi, hogy ezt kieszközölje. (Reuter.)

Bécs, május 20. *Mihajlovics* Mikály orosz nagy-herceg ma délelőtt Triesz-ből ideérkezett. A pályá-udvaron az orosz nagykövet és a nagykövetség tagjai fogadták.

Odessa, május 20. Tegnap itt ünnepiesen le-leplezték *II. Katalin cárnó* szobrát.

Krakó, május 20. A Jagelló egyetlen őszi százados jubileuma alkalmából gróf *Tarnowski* Szaniszló rek-torból és a négy kar dekanjaiból álló küldöttség ment Budapestre, hogy ő felségének hódoló feliratot nyújtson át.

Pétervárr, május 20. A *Novoje Vremjének* jelen-tik *Dszulfábol* tegnapi kelettel, hogy a perzsa sah oda-érkezett és a fogadására kirendelt előkelőségek rész-ről ünnepies fogadtatásban részesült.

Eötvös Károly beszámolója.

Nagy-Kőrös, május 20. *Eötvös Károly*, Nagy-Kőrös országgyűlési képviselője ma délután tartotta meg beszámolóbeszédét választói előtt. Körülbelül tízezer főre menő nép gyűlt össze, hogy a beszám-olót meghallgassa.

Eötvös rövid bevezetés után a Bánffy-kormány bukására tért át. Azt mondta, hogy amikor Bánffy ezernyolcszázkilencvennyolc őszén elmulasztotta az önálló vámtörvényt életbeléptetésére szükséges in-terjúkéskedés megtételét, a pártkörben ő indítványozta, hogy a Bánffy-kormány ellen a legmészebb menő harcot kell folytatni. Indítványát el is fogadták és a Házban is ő terjesztette elő az erre vonatkozó indít-ványt. Majd Bánffy megbuktatásáról azt mondta, hogy az nem évi alapon történt. A kormány meg-bukott és amitől félt, az bekövetkezett: az új kor-mány még az 1898. évi I. törvényeket is félre-tette és gazdasági önállóságtól messzebb estünk, mint voltunk 1896-ban, a kvótát pedig fölemelték. A többség ellen a kisebbség nem gyakorolhat erő-szakot, de kötelessége küzdeni a többség ellen a tisztesség fegyverével és nem szabad szó nélkül tűrni, hogy az új kormányrendszer hibái, mulasztásai és bűnei úgy hirdettesenek, mint ha erények volna-nak. Nem szabad a népet émitani. Aztán a felekezeti mozgo-lódásra tért át és azt mondta: Van egy párt, amely most vidámabb hangon vesz részt az országgyűlés tanács-kozásaiban. E párt irányja és szelleme veszedelmes, neve pedig hamis. Nem néppárt ez, hanem felekezeti párt. Igazt a többi felekezet ellen és a mikor a ka-olikus egyházat „bűldözött” egyháznak hir-deti, hazudik és amit. Ebben az országban a katolikus egyházat büldözni nem lehet és észbe sem jut senkinek. Végül azt mondta meg, hogy az utóbbi időben miért volt kevesebb részt az ország-gyűlés tanácskozásában. Azért, mert sok nem tetszik neki, ami a királyi, ami a kormány és ami az ország-gyűlés körül történik.

Azután *Kossuth* Ferenc beszélt és azt mondta, hogy ha a heremodor dolgában van is nézeteltérés közte és Eötvös között, ő a pártéletben nem azt ke-resi, ami elváltatja, hanem ami összetűzi a párt tagjait.

Deschanel beszéde.

Páris, május 20. *Deschanel*, a képviselőház el-nöke, mint a Kölcseönös Kereskedelmi Társaság el-nöke a társaságnak mai közgyűlésén a jelenlévőket a nemzet minden erejének egyesítésére szólította fel, hogy alkalomadtán a legextrémebb eseményekkel is szembeállhassanak; Franciaország — ugymond — békében akar élni és dolgozni.

A lex Heinze ellen.

Berlin, május 20. A reggeli lapok jelentése szerint, a Gütthe-szövetség ke-d estére a Renz-cir-kuszba nagy nyilvános népgyűlést hívott össze a lex Heinze ügyében. Beszélni fognak: *Sudermann*, *Liszt* egyetemi tanár, *Müller*, *Heine* képviselők és mások

Max Régis újra polgármester.

Páris, május 20. Ma tartották meg egész Fran-ciaországban a városi tanácsosok választását. Rend-zavarás sehol sem fordult elő. Algírban *Max Régis*t választották polgármesterré.

Népszavazás Svájcban.

Bern, május 20. A svájci nép ma szavazott a *köllező beteg, baleset- és katonai-biztosításról* szóló tör-vényre. A referendumot 100,000-nél több polgár ki-vánta, noha a parlament a törvényt csaknem egyhan-gyalag fogadta el. Ámbar a törvényt már évek hosszú-sora óta készítik elő, mégis erős ellenzék volt, kö-szönösen a mezőgazdák körében úgy, hogy a nép-szavazás alkalmával 340,000 szavazattal 154,000 el-lenében elvetették.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

B. B. B.-Uffalu. 1. A szabadkőműesség az embe-riség erkölcsi nemesítését, a felebaráti szeretetet, a humanitást, jótékonyt és az általános emberi szolidaritást célzó zártkörű (de nem titkos) társaság. Csak a megismerési jeleik és jelszavaik titkosak, a melyek az egész világon mindonütt egyformák. Mű-ködésük szigoruan törvényszerű mindenütt s kivétel nélkül jó művek és hasznos intézmények (szereplőtház, hajléktalanok menhelye, lelencházak, kórházak, könyv-tárak stb.) létesítésére irányul. Tetteikkel, működésükkel soha és seholsem kérkednek; ez ellenkezőnek hogya-mnyos elvükkel, mely tiltóirtásra kötelez minden szaba-dkőművest. Vallási és politikai kérdésekkel a szaba-dkőművesség nem foglalkozik, mindazáltal erősen meg-válogatja a tagjait, akiket csak a feddhetetlen elő-életű férfiak sorából, szigorú elővizsgálat és meg-próbáltatás után vesz föl. A szabadkőművességnek minden országban külön nagypáholya (országos vezetés) és számos páholya (városi vagy vár-megyei gyűlése) van. Az egész világon több mint 15,000 páholy működik. Jelvényeik: a kő-műves-jelvények. 2. *Nagykövetek* a nagyhatalmaknak különösen egymás udvarában az állam és államfi képviselőivel megbízott állandó meghatal-mazottjai. Azok az önálló államok, melyek nem tartoznak a nagyhatalmak sorába, a nemzetközi jog értelmében, csak *követeket* küldhetnek az idegen ud-varokhoz. A diplomáciai képviseletben azután rang-szerint következnek: az ügyvivők, főkonzulok, konzulok stb. Hivatásuk a diplomáciai összekötésés fönntartása.

Eperles. Németországban keresztül csak Francia-országba kell utlevél, minden másfelé mehet utlevél nélkül. Az utlevelet különben mindig az állandó lakóhelyen, a rendőri hatóságnál kell kérelmezni.

Kunság. Az ezredorvosnak, ha még nem ha-ladta tul a 30 évet, nőülés esetén évi 1500 forint, ha pedig már harmincon felül van, évi 1000 forint mellékjövédelmet kell biztosítékul kimutatnia.

G. J. Abony. Márkus József főpolgármester igenis a főrendiháznak életfogytiglan kinevezett tagja. Ez a méltóság nem jár ugyan együtt a főpolgármes-teri állással, de rendszerint minden főpolgármester megkapja a királytól.

Fogadás. Igen irt, többet is. Ha végig lapozza a kötetet, rájuk is fog találni.

N. Gy. Démsöd. Méltótlanságk a budapesti Ra-nolder leány nevelő-intézetbe (Budapest, IX. kerület Gyep-utca), az Erzsébet leány nevelő-intézetbe (Bu-dapest, VII. kerület Rottenbiller-utca) fordulni. A föltételek iránt az intézetnek igazgatósági sziveson adnak felvilágosításokat. Mindenütt vannak ingyenes, félfizetéses és egész fizetéses helyek.

Fonó-szövő ipar. A kérdezett ösztöndíj az Országos Iparegyesülethez (VI. Ó-utca 4. sz.) kell jolyamodnia. Az terjeszti föl a kérvényeket, vélemé-nyes jelentés mellett, a kereskedelmi miniszterhez.

W. Zs. Budapest. Nem kapja meg a kedvez-ményt, mert a bátyja mint családfenntartó már meg-kapta, kettőnek pedig egy családban nem adják. A hadkiegészítő parancsnoksággal ilyen kérdésekből nem lehet diplomatizálni.

B. G. Nagyvárad. A vallás- és közoktatásügyi miniszter minden esütörtökön 6. u. 4 órakor fogad. A kihallgatás időtartamát, a tárgy fontosságához ké-pest, a miniszter szabja meg. Tíz percig csak a leg-ritkább esetekben tart egy-egy kihallgatás, különben éjjélre sem végezhetne a miniszter a kihallgatandók-kal. Az audienáriára mehet szürke ruhában is, ha nincs módjában másképp megjelenni. Hyen külö-ségekre a miniszterek nem sokat adnak.

S. A. A báró Hirsch-féle jótékonyági alap ke-zelősége ezerszámra kapja a kérvényeket, amelyek-nek elintézésre bizony időbe kerül. Választ azonban okvetlenül kap, akár szavazzák meg a segítyt, akár nem. Ha előbb szüksége volna a kérvényhez csatolt okmányokra, kérje azokat vissza.

Beilus. *Losonc.* Vészi József, országgyűlési képviselő, a Budapesti Napló tószerkesztője, VIII. József-körút 18. sz. Mindenesetre sziveson fogja venni.

K. M. Fúj. A polgári hatóságok megkeresik a katonai hatóságot, hogy hajtsa végre a büntetést. Tényleges szolgálatban levő katoná tehat katonai fogságban üli le a büntetést.

G. L. Bécs. Kérvényét, okmányait felszerelve, küldje be az Országos Iparegyesülethez (VI. Ó-utca 4. szám alatti).

A. S. Kecskemét. Szóbeli vizsgálatot forma szo-rint nem tesz, de megbívatást kap egy próbaelődásra. Ha ezt elfogadják, megkapja a képesítést.

W. A. Besztercebánya. A New York káváházban egész télen kaphat fagyilatot.

Szegárd. Szives ajánlatát őszinte sajnálatunkra nem fogadjuk el, mert időközben már másképp intézkedtünk.

Magyar ember. *New York.* A lapot megindítottuk. Előfizetési díja egy negyedévre amerikai területre 14 korona 20 fillér.

E. J. Eötvös. Az I. kötet ára 1 korona, a többi csak eredeti áron kapható. Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál.

G. S. Eled. Bünt nem követett el vele, de gunyolódott, érzékeny embert pedig a gunyolódás sért.

128 594. sz. előfizető. Az első évi díjat okvetlen meg kell fizetnie, különben pör útján veszik meg rajta.

U. 19. Méltóztassék egy kis türelemmel lenni, levelére Ábrányi Emil fog válaszolni.

Ungl előfizető. A kérdéses divatlap szerkesztősége és kiadóhivatala V. Váci-körút 74. sz. a. van.

N a p i r e n d .

Naptár. Hétfő, május 21. — Római katolikus: Timót vt. — Protestáns: Konst., Ilona. — Görög-ország: (május 8.) János ev. — Zsidó: Ijar 22. — A nap két 4 óra — percek. — Nyugszik 7 óra 20 percek. — A hold két délelőtt 12 óra 5 percek. — Nyugszik délelőtt 10 óra 49 percek.

Királyi kihallgatás délelőtt 10 órakor a budavári királyi palota tróntermében.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor. **A székfoglalás** magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az új városházán.

A delegáció tengerészeti bizottságának ülése. **Budavár visszavételének** egyfordulója alkalmából rekvium délelőtt 10 órakor a krisztinavárosi templomban. A fővárosi polgárság kivonulása a budai temetőbe; gyülekezés délután fél 3 órakor a budai Horváth-kerthben.

Az építőiparosok kongresszusa előkészítő bizottságának ülése este 7 órakor az építómesterek egyesületében (Ferenclak-bazára.). **A permanens bizottság** ülése délután 2-3 óráig.

Az országos erdészeti egyesület ülése délután 5 órakor.

Az országos magyar iskolaegyesület közgyűlése délután fél 5 órakor az új városháza dísztermében.

Nemzeti múzeum Természettörténeti tára, nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belépődíj mellett meglekinthetők.

Tavaszi tárlat a városligeti Műcsarnokban, nyitva délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépő díj 1 korona.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépődíj 40 fillér.

Nemzetközi elkiállítás a Tattersallban (utolsó nap) nyitva reggel 9 órától este 7 óráig. Belépődíj 1 korona.

Iparművészeti múzeum zárva. **Teknológiai múzeum** nyitva délelőtt 9-12 óráig és délután 8 órától 3-5 óráig.

Közelekedési múzeum a városligetben nyitva délelőtt 9-12-ig és délután 3-5-ig.

Földtani múzeum zárva. **Mezőgazdasági Múzeum** zárva. **Szabadalmi leltár** (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1-ig.

A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvadás könyvtára és térképgyűjteménye (II. Osztop-utca) nyitva délelőtt 10-1 óráig.

Építési könyvtár zárva. **Akadémiai könyvtár** nyitva délután 3-8-ig. **Muzeumi könyvtár** nyitva d. e. 9-12-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 délután 2 óráig. Tuakör-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-ut 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása, a Keleti mintatár és kereskedelmörténeti gyűjtemény, továbbá a háziipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. **Somossy Mulató.** Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás konyhaterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Ujjonnan berendezett fényes éttermek.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-5 rangú zenekarnak hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

— **A Budapest-Krisztinavárosi Koronatakarék-és Hitelszövetkezet:** vasárnap tartotta II. évi rendes közgyűlését **Hosszu József** elnöke alatt. Az évi jelentés szerint a lezárt esztendőben is kedvező üzleti eredményt érték el az általános szük pénzvisszonyok mellett is. Az év végén az elhelyezett hitelösszeg 174.200 koronára rugott. A zárszámadás 9396 korona tiszta nyereséget tüntet föl, amelyből 5095 koronát 6%-os osztalékra fordítanak, 517 korona a tartalékalap dotálására, a többi a költségek fedezésére fordítják. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a felmentvényt megadta és az igazgatóságnak köszönetet szavazott. Végül a választásokat ejtették meg igazgatósági tag lett **Petri Ottó** (u.), felügyelő bizottsági tagokul és a választmányba a régi tagokat választották meg.

Szesszlet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától). A most elfogadott kontingenstörvénynek egyik nem lényegtelen határozománya az, hogy a törvény hatályát fix határidőhöz költötték; a tavalyi törvény lejárta nélkül alkotott meg és ez tette lehetővé, hogy — bizonyos áramlatok engedve — az 1899. évi kontingenstörvényt oly rövid időn belül megváltoztatták. Habár a törvényhozásnak jogában áll ugyan fix határidőhöz költött törvényeket idő előtti is megváltoztatni, feltehető, hogy 1908-ig változás nem fog történni és ezzel a szesziparnak meg lesz adva a mód, hogy az 1899. évi új szeszadótörvény által teremtett egészséges viszonyoknak a gyümölcseit zavartalanul élvezhesse. A lefolyt héten szesz bőven kelt, változatlán árak mellett. **Jegyzetek:** nyerszeszt: finomított részére: 37 1/2—38, finomított szeszt nagyban; 114—115 kisebb tételekben 116—117, denaturált szeszt nagyban 36—37, kicsiben 38 koronával helyben.

Olaszország Remekkei.

Olaszország és az olaszok műkineseinek mintegy 2000 fényképből álló gyűjteménye. *Remek diszalbum hosszukás negyedréte formában.*

A teljes mű 30 füzetből áll, ára füzetenként 1 korona 20 fillér.

Megjelenik havonként kétszer. **A magyar kiadás szerkesztője: BOROSS VILMOS.**

Igazgató: LAURENCSCSI GYULA. A kiadásunkban legközelebb megjelenő, páratlanul szép és gyönyörű diszalbum, mely minden részében kizárólag a legkiválóbb intézetekben készül, **művészi elrendezése és fényes kiállítása,** valamint nagy, **pompás és tiszta fényképfelvételei** által elsőrangú alkotásként hódít majd az egész művelt világon.

A műbe felöltelt képek, melyek **teljes és tiszta egészét képezik Olaszország természeti szépségeinek és gazdag műkineseinek,** az olasz vidék beható ismerete s az ottani **építéset, festéset és szobrászat páratlan műveinek alapos tanulmányozása** alapján választottak össze és rendeztetek el.

A füzetek két hosszukás nyolcadrés oldalán a szerkesztő jeles tollából, aki alapos ismerője Olaszország tájainak, népei és műkineseinek, **lebilincselő szöveg** szolgál szeretetreméltó cicerone gyanánt.

E mű össze nem hasonlítható az eddig Olaszországról megjelent selejtes vásári munkákkal és ezek elmosódott és tisztátalanul nyomott clischével; e diszalbumbal

monumentális remekművet alkotunk

az olasz klasszikus földről, olyan nagyszabású művet, melynek **értéke minden időben maradandó lesz** s a melynek jelentőségét az Olaszországot szeretők és ismerők legszélesebb köreiben éppen úgy, mint **a művészetet-kedvelők, művészek és tudósok között** a legmelegebben fogadják és elismerik.

A képek hibátlan tisztasága és azoknak a legapróbb részletig tökéletes élessége folytán e remekmű egyúttal **nélkülözhetetlen forrásmunka a művészetek különböző ágainak tanulmányozásánál.**

A füzetek 1 korona 20 fillérnyi ára e terjedelmes és nagybecsű művészi teljesítmény mellett páratlanul olcsó.

Előfizetések elfogadtnak a „**Budapesti Napló**“ kiadóhivatalában (Budapest, VIII., József-körút 18.)

Előfizetési ár: 6 füzetre 7 korona 20 fillér. | 18 füzetre 21 korona 60 fillér.
12 " 14 " 40 " | 30 " 36 " — "

A kiadóhivatal, Budapest, V., Mérleg-utca 11. szám.

A munka elkészülte után bolti ára lényegesen magasabb lesz. — A második füzet kiadása után két hetenként egy-egy újabb füzet jelenik meg. — Az egész mű 1900 karácsonyra készen lesz.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Hétfő, 1900. május hó 21-én.
Signorini Foranc vendégfelléptével.

Aida.

Opera 4 felvonásban. Zsófjé irta Verdi. Szövegét szerezte Ghislanzoni.
Személyek:
A király Amneris Aida
Kornai Diószyné Vasquez
Radames Rampus Rampa
Signorini Szendrői Beck
Közölte 7 1/2 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
Hétfő, 1900. május hó 21-én.

Nóra.

Színmű 3 felvonásban. Irtá Ibsen Henrik. Fordította Reviczky Gyula.
Személyek:
Helmér Nóra Ervin Bób
Mihályfi Eanki Rudai M.
Márkus Rmru Ujházi
Gálosi Lindonné Szacsavay
Rudai T. Günther Szacsavay
Kezölte 7 1/2 órakor.

VIGSZINKÁZ.

Hétfő, 1900. május hó 21-én.
Harmadszor:
Gelgötha.

Dráma 3 felvonásban. Irtá Philipp Félis. Fordította Kuttiká György.
Személyek:
Prätorius Johanna Horbert Alfréd Egon
Szathmáry Ellen Jászai Btilau Göth Fenyvesi Bilári
Ellen Btilau Dorotya Balassa Holén
Bereztei Gál Szerény Balassa Bálint
Kezölte 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. május hó 21-én.

A kis szökevény.

Operett 3 felv. Irták Hicks és Nicholls. Fordították Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerzették Monkton és Caryl.
Személyek:
Lord Coodie Lady Coodie Stanley Ed. Dorotya
Szerdahelyi Krecsányi Szirmai Harmath
Küry Flípper Carmenita Alice
Bianha S.
Kezölte 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1900. május hó 21-én.

El Párisba!

Látványos, zenés bohózat hat képbén. Irták Helta Jenő és Makai Emil.
Személyek:
Sólyom Szobránci Mák Jóska Osztopán
Füredi Kados Sziklai Boross
Manci Mancs Boriska Fülöp Csacara
Láng E. Aranyossy Giréh Margó
Kezölte 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Kerepesi-ut 21.

Hétfő, 1900. május hó 21-én.
A női szépség.
Kezölte 8 órakor.

FÓVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

(Budán, a Krisztinavárosban.)
Hétfő, 1900. május hó 21-én.
Cyranó de Bergerac.
Romantikus dráma 5 felvonásban. Irtá Edmond Rostand. Francióból fordította Ábrányi Emil.
Kezölte 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1900. május hó 21-én.
A kut és a vadmacska.
(Sznuilmith-paródia.)
Énekes bohózat 3 felvonásban. Irtá Miklós Imre. Az énekesöveget és coupletát írta Kövessy Albert. Zenéjét összeállította Várdi Aladár.
Kezölte 7 1/2 órakor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR.

Hétfő, 1900. május hó 21-én.
Az ördög mátkája.
Népszínű 3 felvonásban. Irtá Géczy István.
Kezölte 7 órakor.

FOLIES CAPRICE

Ma nagy ujdonsági est!!
11 órakor:
Die Hochstaplerin.
Bohózat Leitner H-151.
Megelőzőleg 10 órakor. Megelőzőleg 10 órakor
Szenzáció ujdonság!
A csonkafülu ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne. Rendező Rott S.
Személyek:
Bachruch Jeremiás zabnagykerekedő Pfeifer M.
Célla, neje Schindlerné G.
Hajnalka, leányuk Fereneczy Zs.
Dr. Kazár Ede ügyvéd, mellesleg milliomos Rott S.
Dr. Spitz Gerő, ideggyógyász Steinhardt G.
Szimathy Leó hírlapíró Fürst B.
Godeon, Dr. Kazár szolgája Pederdy Gy.
Adonyi Mariska műlovarmó Jungwirth C.
Lili, szobaleány egy budapesti nagyszállóban St. Lengyel G.
James, főpincér Echten K.
Ujságíró, távirószolga.
Történik napjainkban, egy élszínű budapesti nagyszállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenec, igazgató.
Pénztáryitás 7 1/2 ókor. Kezölte 8 1/2 ókor.
Mérsékelt nyáriidény helyárák. Ma
Először Európában!
Miss Amelia Stone
vendégjátéka
Amerika legnagyobb csillaga, a jelenkor legérdekesebb operett énekesnője.

LA BELLE SOPHIA
transzformációs táncosnő.

La Jolie Nanon Lucia
párisi excentrikus énekesnő.

LE FOLLET
fantasztikus némajátékosok táncos és átváltóztatásokkal.

Továbbá fellépte az ujjonnan szerződött operett és bohózat-társulatnak. Ma:
„Heirath auf Probe“
Bohózat 1 felvonásban.

Előköszüületben:
A Trapezunti hercegnő.

Jegyek a nappali pénztáryánál és elővetelben Weiss A. nagytözsdé Károly-körút 26.
A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyáryosok által készitettek.

KRÖNIKUS

Viszketeg, mindenféle sömör, ótvár, bõrhámítás, test-, kéz-, lábizzadá ellen orvosság ajánlhatik az Erényi-féle „Lewtel-Salicil“, mely ezen bajokat a test bármely részén alaposan gyógyítja. Használati utasítással ára 3 korona.

„MAKACS“

Csusz, kőszvény, derékfájás, hasogatók, szakgatók, szurás, máj-, lép-, gyomordaganat ellen biztos készitmény az Erényi-féle

„NERVIN“

Postán megrendelhető: Erényi Béla gyógyszerárától Szabadszállás 5. (Postmagyoc). Budapesti fõraktárak: Török József, Király-utca 12. Dr. Budai Emil, Városház-tör. Dr. Egger, Váci-körút 17.

Dr. Lengiel
nyirfabalzsam
kir. szab. Svédhonra.
Már magában véve azon példányú nedv, mely a nyirfából kifolyik, ha annak tözött megörülök, embernökörök dia mint a legkiválóbb szõpítõszer volt ismeretes, ha azonban ezen nedv, a felálló utasításai szerinti balszammal kelesztik, és csak akkor nyír szõpítõs elõadatos hatást. Ha este megkenjük vele az arcot vagy más bõrreszeteket, már másnap csaknem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bõrrel, a mely ordítól tohérré és gyõnõdõ válik. Ezen balszam kisimítja az arcra a ráncokat és himlõgyölyöket, ifjú arcszint, a bõrnek fehérséget, gyõngyösödést és ideoseget kölcsönöz; a legrovidebb idõ alatt oldatítja a szõpítõ, májoltat és anyagjelöket, orvosságos, bõrákát s a bõr minden más egyéb szõpítõsanyagát. Ára egy koronának használati utasítással 1. frt 50 kr. Kapható minden jobb gyógyszerárban.
A nyirfabalzsam által puhává lett bõr konzerválására ajánlatos ezzel egyidõben a dr. Lengiel-féle

OPO-KRÉM
használati. Egy tégely 1 koroná 20 fillér.
A dr. Lengiel-féle Benzoe-szappan a legalkalmasabb higiénikus szappan, mely a bõrt onyhává és fehérítõ teszi és hivata van a balszam jó hasznát fokozni. Egy darab ára 1 koroná 20 fillér.
Fõraktár Magyarország részére
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerár
Budapest, Király-utca 12. és Arány-ut 29. sz.

Köznepe-osztály.
Ferenec József-kabát 4 frt
Jaquet ——— 3 frt
Frack ——— 5 frt
Nadrág ——— 2.50.
Rothberger Jakab,
Krisztóf-tér 2. L-só emelet.

Sternberg Ármín és Testv
cs. és kir. udvari hangszeryár.
Központi fõraktárban:
Kerepesi-ut 36.
Cimbalmok

szép, erõtletes és csengõ hangal kaphatók 35 frttól felj. 500 frttig.
Külön zongora-termek: hol a leghírnevesebb zongorák jutányosan beszerezhetõk: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sark) Zener-lota.
Árjegyzék egészen díjmentes.

8 szoba butor
Egy földbirtokos által allg 5 hónapig használt háló-, ebédlõ-, úri-, gyermekszoba, garçon berendezés, szolga, cseblõ, előszoba és konyhaberendezés olcsón eladó. Azonkívül nagy raklár, keveset használt és új háló-, ebédlõ-, szalon-, ur-szoba berendezésekben minden styben, valamint olajfestményekben, egyszerű mat és fényezett butorokban. Budapest, VI. ker., Szerecsen-utca 1. sz., Váci-körút sarkán 1. emelet.

Zálogházi
cédlüakát veszek. Eladók 13 latos ezüst evõkészleteket, grammja 5 kr., girandiokát, gyertyatartókat, haltalakát, stálacskát, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evõkészítõ 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evõkészleteket 138 frttól kezdve, és vászlatok mindennemű ezüst mütvörös tárgyakban, arany férfiláncok kő-lóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, irta remontoir órák 6 frt. Grüberger Ármín Béla örökösök Budapest, IV. Városház-tér 9., L. m. 23. Hársházár. Képe aranykészletet bõrmentve és ingyen. Részletfizetésre is.

Alegjobb szivarka hüvelyeket
Árusítja az Uránia szivarkahüvely bizományi raktár Budapest, Kertész-utca 35. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

4 1/2 ko.
Manilla Melange
kávé

elármolva és bérmentve költségmentesen házhoz szállítva
7.50 kr.
Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-u. 4.

Tízmentes
pénzszekrényeket,
kassettákat,
villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolpérszekrényeket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít
HESKY TESTVÉREE
cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára
Budapest, VI. Szabolcs-u. 4.

Erdély
részező fõraktár:
REHENVIKTOR
vas-nagykerekedõk
Kölcsvár.

Kitartással és ügyességel foglalkozni lehet érhető el sorsjegyeknek részletfizetésre való eladása által.

Videkirek alapos felvilágosítással szolgálunk.
Hecht Bankház
Budapest, Ferenec-ter 6.

Titkos betegségek

mindennemű impotenciát még 18 óra bõk a 11 le megfogó szikkrel, alaposan gyógyítja
med. univ.
Dr. Fabinyi
v. körházi orvos, specialista oly módszerrel, melyet sok ezer betegnél biztos eredménynyel alkalmazott számos évi körházi gyakorlatában.
Ezt az atker folyton honorárium utalás la szünetlõ Levelekre cõtalanul válasz: kiváratva gyógyszerok. 18678
Lakás: Budapest, VII., Erzsébet-ter 12. 1. em.
Bejárát a lépõsõnél.
Külön váróterem.
Rendel: d. o. 9-9-3g
Rendel: este 6-8g.

500
házhely eladó Kispeszt-Sent-Lőrincen. A vételár egész-, fél- és negyedéves, sőt négyezegölenként heti egy krajczáros részletben is törleszthető. Ezen házhelyek villák, családiházak és gyárak építésére rendkívül alkalmasak. F. 6. augusztus 1-től 5 percenként villamos közlekedés. Bõvebb felvilágosítás szerzésre Schiffer Miksa okt. mérnök. Budapest, VI. Szobai-utca 5. Podmanitzky-utca mellett és a postamostornán Szent-Lőrincen Diószor.

ERÉNYI-féle
Ichtio-Salicilból egy tégeleg megszüntet: bőrvizketeg, mindennemű sömörbeteget, bõrkörtöget, izzedást. Szaglatlan. Artalmatlan. 1988

KOSSAK JÓZSEF
csász. és kir. udvari fényképezés és ó csász. és kir. Fensége József főhercege udvari fényképezése
Kossuth Lajos-utca 12. szám
a „Nemzeti Casinóval“ szemben
tiszteltteljesen tudomásul hozza, hogy teljesen újá építet és a legújabb technika minden vívmányával ellátott modern berendezésű műteremt megnyitotta és ajánlja a műterem kapubejárataiban elhelyezett kirakat megtekintését.

Bestor diätetikus állatgyógyászati praeparatumai, az ujkor legkiválóbbjál.

Hotter sertésopora
I. és II. szám.
Legjobb diätetikus szer az étkezd, tehát a sertések hizásának előmozdításához, orbáncnál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Hotter-iréniafiridja, mosóvíz lovaknak és szarvasmarháknak I üveg 1 frt 20 kr. Az inakat és izmokat a legmagasabb korig la friss erőben tartja, az állat, hederülésnek után, a legterhebb munkát a tréningot kiállja. Megorított-sekkel szarmozó bajknak mint bõnságnál, rheumatid és merevségnél is megpõs erõd ményen használható.

Hotter absorbinója, kozm. mosóvíz lovaknak, 1/2 üveg 6 frt. 1/2 üveg 3 frt 50 kr. Eltávolít mindenféle kórovet és zsiros lerakódást, anélkül, hogy a szõrt elpusztaná. Erõsít megátadott és gyenge inakat, eltávolít és elpusztít az izmokból minden butyokt és megpõsíti minden gyulladás: különösen bevált open-l. csülök-ganagnak, gumónál, vastag fõrdék, elváltoit butykokat és inakat, vastag lokát, dagasztást, a hol azok fellépnek. El-mulák a térd remegését, és gyõnyit mindenféle rándást.

Fõraktár: Apotheke „zum heil Josef“, Beck, XII/2, Schönbrunnerstrasse 182/P. Fõraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerár Budapest, Király-utca 12. sz.
Raktár a legjobb gyógyszerárban és drogériában — Tessenék a védõnyere vigyázn!